Leto VII, štev. 279 | Ljubljana, sobota 4. decembra 1926 | Poštnina pavšalirana | Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon štev. 72, ponoči tudi štev. 24.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 492

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180 Wien. Nr 105.241

Ljubljana, 3. decembra.

Ob vsakem letnem času se vrši po eno redno zasedanje Sveta Društva narodov. Zadnji tak letošnji sestanek se otvori v pondeljek.

Dnevni red decembrskega zasedanja ni nič kaj zanimiv. Pri tej priliki se bo bolj kot kdaj izkazalo, da ima ženevska mednarodna institucija poleg uradnih nalog tudi daleko pomembnejši izvenuradni delokrog. Prehuda črnoglednost glede dela Društva narodov, kakršna se je ugnezdila v krogih skrajne levice in skrajne desnice, ni upravičena. V Ženevi se opravljajo posli, ki niso brez pomena za svetovni mir in napredek človeštva. Še važnejša pa je Ženeva kot rendezvous odločujočih evropskih politikov. Do marsikaterega konflikta ne bi bilo prišlo v preteklih časih, če bi bila diplomatom dana priložnost, da se periodično sestajajo in mnogotero kočljivo zadevo opravijo brez pismenih not.

Na decembrskem zasedanju bodo glavna vprašanja ona, ki se bodo obravnavala izven rednih sej. Včeraj smo razmotrivali serijo takih problemov, ki neposredno zadevajo tudi našo državo. Glavna zadeva, o kateri se je razpravljalo že mesece med diplomatskimi pisarnami, glede katere vlada v Berlinu največja pozornost in radi katere je v Ženevo namenjeni Chamberlain posetil v Parizu Brianda in Poincaréja, pa je še vedno neodpravljeno vprašanje nemške razorožitve in odprave medzavezniške vojaške nadzorstvene komisije v Nemčiji, kateri načeluje general Walsh.

Nemški zunanji minister dr. Stresemann je, kot znano, te dni izjavil v nemškem parlamentu, da smatra Nemčija svojo razorožitev za zaključeno, in zahteva, da se medzavezniška kontrolna komisija odpravi. Glede bodočnosti pa se sklicuje na člen 213. versajske pogodbe, ki pravi: «Dokler ostane sedanja pogodba v veljavi, se obvezuje Nemčija, da privoli v sleherno preiskavo, ki bi jo Svet Društva narodov z večinskim sklepom smatral za potrebno.» Iz tega besedila zaključuje Nemčija, da ima sicer Ženeva pravico od slučaja do slučaja zahtevati preiskavo o tem ali onem točno preciziranem razorožitvenem vprašanju, odklanja pa z vso odločnostjo kakršnokoli stalno preiskovalno komisijo. Zlasti ne mara, da bi taka komisija imela svoj sedež v Nemčiji. Nemčija zahteva zase vse koristi svojega jesenskega vstopa v Društvo narodov, ki ga smatra za veliko žrtev v korist evropske konsolidacije in mednarodnega miru. Trdi, da je njeno razoroženje končano in da prihaja zdaj vrsta na druge države. Insistira na čimprejšnjem sklicanju mednarodne razorožitvene konference, ki naj odvzame zdaj orožje tudi sosedom «razorožene» Nemčije.

Francoska teza se od nemške bistveno razlikuje. Thoirysko navdušenje je minilo. Kar so tam Nemci nudili, ni realna ponudba. Dokler se Francozi ne uklonijo washingtonskemu diktatu glede dolgovnega vprašanja, ne more priti do mobilizacije nemških železniških obligacij. Frank pa se popravlja z lastno francosko močjo. Zato smatra Pariz, da je z izpraznitvijo Poruhrja in znižanjem zasedbenih čet v Porenju pokazal dovolj dobre volje. Zdaj mora Nemčija pokazati, da resno misli s sporazumom in zbližanjem. Dokler se to ne zgodi, nima Francija povoda izpuščati iz rok zadnjih varnostnih garancij napram možni nemški osveti: zasedbe Porenja in vojaškega nadzorstva v Nemčiji. Zato bi Francija sicer pristala na ukinjenje medzavezniške kontrole, če jo predloži general Walsh, čigar poročilo se šele pričakuje, vztraja pa na tem, da mora imeti tudi bodoče nadzorstvo Društva narodov nad nemškim orožjem značaj stalnosti.

Med tema dvema nasprotnima stališčima se zdaj išče kompromisna rešitev. Chamberlain skuša iznajti formulo, ki bi več ali manj zadovoljila obe strani. Možno pa je, da se rešitev sploh odgodi do pomladanskega zasedanja Sveta Društva narodov.

Glavno pa je in ostane, da ne sme niti nemška niti francoska politika demantirati od obeh zunanjih ministrov z vso svečanostjo izrečenega temeljnega načela: brez sporazuma med Francijo in Nemčijo se ne da zagotoviti mir v Evropi. Če se to pravilno spoznanje ne izgubi izpred oči, se ne bo v Ženevi zgodilo nič nepopravljivega.

Nadaljno preganjanje slovenskega učiteljstva v Italiji

Gorica, 3. decembra. l. Odpuščanje slovenskih učiteljev se še vedno nadaljuje. Vlada je očividno v velikih skrbeh za svojo asimilacijsko politiko. Prosvetni minister postavlja vsakega učitelja in učiteljico, ki si še upa povedati, da je slovanskega rodu, kratkomalo na cesto. Sedaj je bilo uvedeno odpustno postopanje tudi proti učiteljici Pavli Uršičevi, ki je poučevala na Slapu pri Idriji.

Posledice albanskega pakta z Italijo

Italijanska fronta pomaknjena do Ohrida

Dr. Ninčić ponovno na dvoru. — Naš poslanik v Tirani nujno pozvan v Beograd. — Potreba tesnejše zveze s Francijo in približanja Rusiji. — Dr. Ninčić proti izvajanjem svojega glasila. Opozicija pripravlja interpelacijo. — Kako znajo biti Italijani naivni.

Beograd, 3. decembra. p. Sklenitev pakta med Italijo in Albanijo, ki se je v vseh naših listih smatral kot protektorat Italije nad Albanijo, je še vedno predmet najživahnejših komentarjev. Listi obsojajo nemarljivost našega ministrstva za zunanje stvari, ki o tej stvari ni ničesar vedelo, dokler ni «Agenzia Stefani» objavila tekst pogodbe. Zdi se, da je bila tokrat vlada sama v nevednosti, ako se sodi po izjavah, ki jih je dal doktor Ninčić novinarjem.

Zvečer je bil dr. Ninčić na dvoru. Na vprašanje vašega dopisnika, ali hoče dati nekoliko bolj precizno obvestilo o stališču naše vlade, kakor je to sinoči izjavil, da bo dal obvestilo, čim dobi potrebne podatke, je dr. Ninčić odgovoril: **Pri nas se stvar razpravlja zelo resno.** Zato sem poklical v Beograd našega poslanika v Tirani g. J ftića, ki bo najbrže prišel že jutri zvečer, pa vam bom na to podal potrebna obvestila.

Ker je današnje «Vreme» objavilo uvodni članek, v katerem pozdravlja pakt, (glavna izvajanja tega kurijoznega članka priobčujemo na drugem mestu. Ur.) je to izzvalo čudne komentarje z ozirom na zveze, ki obstojajo med ministrstvom za zunanje stvari in «Vremenom». Vaš dopisnik je vprašal dr. Ninčića, kaj misli o tem članku. Dr. Ninčić se je jezil na «Vreme» ter je odgovoril: Najbolje vidite po njegovem pisanju, da to ni moj organ. To se da tolmačiti tako, **da dr. Ninčić ta članek obsoja.**

V našem ministrstvu za zunanje stvari, t. j. na najkompetentnejšem mestu, so izjavili vašemu dopisniku, da je **ta stvar zelo resna in da preti pokvariti prijateljske odnošaje, ki obstoje med našo državo in Italijo.**

Današnja «Reč» priobčuje dokumentiran članek z naslovom: Posli našega poslaništva v Tirani, v katerem konstatira novo penetracijo Italije na Balkanu. Ta pakt je kršitev neodvisnosti Albanije. Po vsem tem se ne smemo več dati varati s prijateljstvom Italije. — Kakor se izve iz političnih krogov, pripravlja opozicija interpelacijo na predsednika vlade in na zunanjega ministra glede naše politike napram Italiji.

«Politika» piše o tiranski pogodbi: Še pred nekoliko meseci je bilo naše in posebno inozemsko časopisje vznemirjeno radi vesti, da si je skušala Italija s posebno pogodbo zasigurati stvarni protektorat nad Albanijo. London je zahteval potrebnih pojasnil od Rima. Mussolini se je opravičil, da v Tirani niso dobro razumeli predloga italijanskega poslanika barona Aloisia. Nato je vse utihnilo. Molčalo je angleško in molčalo je italijansko časopisje. To molčanje je bilo zelo značilno. **Čutilo se je, da je vpostavljen neki stik, ki bi bil lahko fatalen za nas. Sedaj se je pokazalo, da je v resnici tako. Molčanje je prekinjeno in na dan našega narodnega ujedinjenja je Rim objavil, da je imel uspeh.**

Dunaj, 3. decembra d Dopisnik »Neue Freie Presse« je imel v Beogradu razgovor z merodajno osebnostjo o italijansko - albanski pogodbi, ki mu je izjavila: Ako pomenja pogodba le povečanje varnosti in samostojnosti Albanije, ne more imeti Jugoslavija ničesar proti temu. Ako pa pomenja, kakor vse kaže, skrit protektorat Italije, bo morala pogodba kaliti jugoslovensko-italijanske odnošaje. Dogovor z Albanijo nasprotuje paktu prijateljstva med Jugoslavijo in Italijo in razveljavlja vse dogovore, sklenjene med Jugoslavijo in Albanijo glede neodvisnosti te države.

List poroča nadalje iz Beograda: V političnih krogih naglašajo, da stavlja člen 2. pogodbe z Albanijo, v katerem se obe državi obvezujeta, da ne bosta sklenili političnih ali vojaških dogovorov zoper interese druge pogodbenice, to državo pod italijansko kontrolo. Zakaj Italija lahko uveljavlja svoj veto pri vsaki albanski akciji. **Pogodba je nov korak v politiki Italije, ki gre za tem, da se izolira Jugoslavija in nova etapa v italijanski politiki mirne penetracije na Balkanu. Posledica nove pogodbe bo, da se bo morala Jugoslavija še tesneje nasloniti na Francijo.** Razmerje med Beogradom in Parizom se je zadnje čase zaradi rimske občutljivosti nekoliko ohladilo. **Ti oziri so se sedaj za Jugoslavijo nehali. Z novo pogodbo prihajajo bolj do veljave oni krogi, ki zahtevajo priznanje sovjetske Rusije.**

Rim, 3. decembra. o. «Giornale d' Italia» prinaša iz Pariza kratko vest, da vlada po poročilu «Journala» v Jugoslaviji precejšnje razburjenje, ki ga je povzročila objava italijansko-albanske pogodbe. Tej kratki vesti dodaja list tale komentar: «Mi nikakor ne moremo razumeti «razburjenja», ki je po nekaterih francoskih listih baje nastalo v Beogradu po objavi prijateljske in arbitražne pogodbe, sklenjene med Italijo in Albanijo. Morda je beograjskim krogom in jugoslovenskemu časopisju žal, da bodo bolje garantirane (zakaj to je tudi ena kardinalnih točk pogodbe) politična neodvisnost, teritorijalna nedotakljivost in notranji mir v Albaniji? Kar se tiče komentarjev «Journala», po katerih zavzema Italija postojanke na Balkanu, se nam zdi, da prehaja pariški «Journal» v gorostasnosti. Postojanke v kaki državi se ne zavzemajo, kadar se podpisuje z njo pogodba, ki ji baš zajamčuje njeno popolno neodvisnost.

Ninčićevo glasilo o „tiranskem paktu“

Famozen članek «Vremena», ki ga je obsodil sam dr. Ninčić.

Beograd, 3. decembra. p. Današnje «Vreme» priobčuje o paktu med Albanijo in Italijo uvodnik, ki je izzval splošno ogorčenje. Med drugim izvaja: «Z zaključitvijo pakta z Albanijo se Italija obvezuje, da bo ščitila nedotakljivost in suvereniteto Albanije ne samo v primeru sile s strani drugih tujih držav. S tem paktom se obvezuje tudi sama, da bo spoštovala sedanje stanje v Albaniji in njene meje. Na ta način je Italija dokazala, da ne misli resno na kako politično ekspanzijo v smeri in na račun Albanije, in da so bili vsi strahovi gotovih strani v tem oziru premalo utemeljeni. Italija se vsekakor ne misli odreči svoji politiki mirne in dovoljene ekonomske penetracije v Albaniji.

V paktu med Italijo in Albanijo je značilno, da se v njem govori izključno o garantiranju varnosti za status quo v Albaniji, dočim o kakih garancijah Italije ni nikjer govora. Dosedaj je bilo pravilo, da sta si obe sosedni državi garantirali nedotakljivost in suvereniteto medsebojno. V tem primeru je zasigurana garancija samo z ene strani. To je vsekakor prišlo vsled tega, ker se smatra Italija za premočno, da bi potrebovala kakih garancij od Albanije. Poleg tega bi njeno dostojanstvo velesile ne dovolilo, da predvideva zase posebna jamstva od kake male države. Smatralo se je tudi, da je Albanija v neprijetnem položaju in da je njena suvereniteta v nevarnosti.

Nas lahko ta sporazum veseli iz dveh razlogov. Veseli nas vsled tega, ker se vidi, da sistem garancijskih paktov pridobiva vedno več terena. Poleg tega znači ta pakt z ozirom na arbitražno postopanje nov primer uvidevnosti posameznih držav,

Posebno važno pa je pri tem paktu, da dokazuje, da se razmere v tem delu kontinenta stalno boljšajo in se albanska država vedno bolj stabilizira. Kot prijatelje svobodne albanske države, njene stalnosti in napredka nas veselijo vsi oni politični dogodki, ki služijo njeni utrditvi, njenemu normalnemu in mirnemu razvoju v varnosti na zunaj. Trajen in uspešen mir je potreben vsej Evropi, toda najbolj je potreben temu delu kontinenta. S prejšnjim našim paktom z Italijo o prijateljstvu in garancijah in sedanjim italijansko-albanskim paktom, je mirovna stvar v tem delu Evrope mnogo pridobila.» (Ta članek je najbrže spravil v «Vreme» g. Stanislav Krakow, znan naši javnosti po svojem famoznem razgovoru z g. Mussolinijem, kateremu je po zadnjem atentatu poslal tudi brzojavno čestitko. Op. ur.)

Nepoboljšljivi Radić o Italiji

Nedavno je Radić proklel fašizem in Mussolinija kot morilca svobode, sedaj ju proglaša za spasitelja Italije. — Nettunske konvencije bodo odobrene še pred Božičem?

Rim, 3. decembra. (pr.) «Secolo» prinaša razgovor, ki ga je imel njegov dopisnik Zingarelli s Stj. Radićem. Radić je izjavil, da rešuje fašizem Italijo in da on priznava upravičenost diktature, noče je pa posnemati. V ostalem smatra Radić Italijane za tice pevke v Evropi. Kar se tiče pripombe dopisnikove glede nesoglasja med Srbi in Hrvati, je dejal Radić, da bodo razlike izginile, ako pride do konflikta. Združitev z Bolgarsko je gotova stvar, manjka le še formula, kako naj se to izrazi. Radić ljubi madžarski narod, ne pa budimpeštanskih židov in fevdalcev. Prej ali slej se bo z Madžarsko sklenila carinska zveza, morda celo velika kmetska konfederacija. Nettunske konvencije bodo ratificirane, čim bo imel parlament za to čas. Najprej pa moramo, je dejal Radić nadalje, rešiti vpra- lahko rešimo nettunske konvencije še pred ne reforme. Če bo šlo delo hitro izpod rok lhko rešimo nettunske konvencije še pred Božičem. Te konvencije res vsebujejo nekater fraze, ki kršijo našo suverenost. Očitno pa gre tu za napako v stilizaciji.

Borba za odgoditev krize in novo poravnavo v RR

Včerajšne konference. — Uzunović na dvoru in pri Pašiću. — Radikalski klub sklican za 7. december. — Klerikalci za «koncentracijo» z radikali in radićevci.

Beograd, 3. decembra p. Danes dopoldne se je vršila v min. predsedništvu konferenca radikalskih prvakov, katere so se m. dr. udeležili Uzunović, Trifković in Ilija Mihajlović. Razpravljali so o delovanju anketnega odbora ter se zedinili, da treba seje tega odbora zaenkrat odgoditi, dokler skupščina ne odloči ali se mu rok podaljša ali ne. O tej stvari so se vršili razgovori tudi s Pavlom Radićem.

G. Uzunović je na vprašanje, ali bo vlada smatrala poročilo anketnega odbora za vprašanje zaupanja, odgovoril novinarjem: Saj ne vem, katera vlada bo takrat na krmilu . . . To se je interpretiralo na eni strani kot priznanje predstoječe krize, na drugi strani pa kot namigavanje, da zadeva anketnega odbora še dolgo ne bo rešena . . .

Glede Radićevih najnovejših izjav je g. Uzunović dejal, da se mu ne zdijo tako nedolžne, kakor jih javnost razume.

Za danes dopoldne ob 9. je bila napovedana seja anketnega odbora, ki pa je pričela šele ob četrt na 12. Na protest sam. dem. dr. Svetislava Popovića je predsednik odbora Ilija Mihajlović opravičeval zakasnitev s tem, da so radikalski člani odbora prisostvovali konferenci v radikalskem klubu, na kateri se je razpravljalo o tem, ali anketni odbor sploh lahko razpravlja o aferi Radomirja Pašića, ker je že potekel odborov 7-mesečni mandat. Dr. Svetislav Popović (SDS), ki so ga podprli tudi drugi opozicijonalni poslanci, se ni zadovoljil s tem odgovorom, marveč povdaril stališče, da anketni odbor mora poslovati in zaključiti to afero. Medtem pa se je tudi Pavle Radić postavil na radikalsko stališče, da odbor o tem ne more več razpravljati. Dr. Popović je nato zahteval, da anketni odbor jutri ob 9. nadaljuje svoje delo, toda predsednik Mihajlović je sejo kratkomalo odgodil z napovedbo, da bo prihodnjo sklical pismeno.

Zvečer je dolgo časa bil Pavle Radić pri Uzunoviću. Potem je Uzunović odšel na dvor, kjer je ostal od 19.30 do 20.30. Ko je Uzunović odhajal z dvora, je izjavil vašemu dopisniku, da je bil samo pri ministru dvora. Na vprašanje, kaj je imel s Pavlom Radićem, je odgovoril Uzunović, da sta razpravljala o delu anketnega odbora, ali naj svoje delo nadaljuje in ali odbor svoje delo sploh more nadaljevati.

Zvečer sta bila Uzunović in podpredsednik radikalnega kluba Ilija Mihajlović dolgo časa pri Pašiću. Po tem svojem posetu je Uzunović izjavil vašemu dopisniku, da so definitivno določili sejo radikalnega kluba za 7. december. »Vi pa morate do tedaj vaše čitatelje napotiti k strpljivosti, potem pa se bo vedelo za vse.« Iz vladnih krogov se trdi, da bo vlada pred klubom zastopala stališče, da se Pašić ne more vrniti na oblast, da je vsa borba v tej smeri zaman in ako radikali ne bodo podpirali vlade, da bo volilno vlado dobila druga stranka. Vprašanje koncentracijske vlade, o katerem se je toliko govorilo, je danes stopilo popolnoma v ozadje, akoravno ga je pričel dr. Korošec sedaj tudi javno propagirati. Dr. Korošec je rekel novinarjem, da bi ožji opozicijski blok hotel vstopiti v koncentracijsko vlado. Današnja vlada je zavzeta s političnimi vprašanji, odnosno z borbo za svoj obstanek, važna vprašanja pa je zanemarjala. Ako se išče rešitev iz te krize, smo pripravljeni, da vstopimo v tako vlado in ji dajemo pomoč.

Radić na popolnem umiku

Našel je novo formulo za svoj famozni boj proti korupciji. — Kako originalno so radićevci in radikali odgodili anketni odbor, da pridobijo na času za novo mešetarenje. — Posledice zadnje Radićeve avdijence.

Beograd, 3. decembra. p. Radić je snoči zapustil Beograd z izjavo, ki mu odpira možnost za popolni stvarni umik. Dočim je pričel svojo protiofenzivo proti Pašiću z napovedjo, da se anketni odbor ne more zadovoljiti z načelnimi sklepi, temveč da mora obtožiti Pašića, dr. Jankovića, dr. Stojadinovića in dr. Kojića korupcije, mladega Pašića pa izročiti državnemu pravdništvu, predlaga sedaj naj anketni odbor zbere materijal (kar je že itak storil) ter sklene zakon proti korupciji, preganjanje korupcijonašev pa naj prepusti vladi. Radičev preokret sicer ni prišel nepričakovano, a je vendar vzbudil mnogo pozornosti. Tolmači se tako, da je Radić uvidel opasnost, da HSS sfrči iz vlade in je zato na vso moč potegnil za zavoro. Še so sicer v njegovi najnovejši izjavi nekatere fraze, ki vzbujajo med radikali, odpor, toda to je smatrati pač le kot umikalni manever.

Kar je Stjepan snoči pričel je Pavle danes energično nadaljeval. Radikali so se namreč odločili, da za enkrat sploh ustavijo nadaljno razpravljanje v anketnem odboru ter so si v to svrho izmislili sledečo originalno formulo: Rok za anketni odbor je potekel 29. novembra. Anketni odbor je sicer sklenil zaprositi skupščino za podaljšanje, toda skupščina tega predloga še ni rešila. Anketni odbor torej sploh nima pravice nadaljevati svojega dela, kajti stara pravica mu je potekla, nove pa še dobil ni! Pavle Radić se je danes z vso vnemo zavzel za to pašićevsko »teorijo« in seja anketnega odbora je bila navzlic vsem protestom opozicije odgodena na — nedoločen čas!

Ker radikali in radičevci istočasno z vnemo trdijo, da je težišče kritične situacije v anketnem odboru, je jasno kaj zasleduje najnovejša njihova taktika: **čim najbolj odgoditi izbruh krize in pridobiti časa za nadaljno mešetarenje.**

V radikalskem klubu so sedaj vse sile na delu, da se najde kompromisna formula. G. Uzunović je bil danes precej bolj optimističen glede svojega položaja. Pašićevci so še vedno borbeni a gotovi znaki kažejo, da seja radikalskega kluba, ki je sedaj sklicana za 7. december, ne bo prinesla napovedanega definitivnega razčiščenja.

Mnogo se komentira dejstvo, da je Radić pričel svoj umikalni pokret po svoji včerajšnji avdijenci, ki mu očividno ni prinesla sigurnosti, da se bi nova vlada sestavljala po njegovem odnosno s sigurno udeležbo njegove stranke.

O moralični kvaliteti politike, ki danes proglaša voditelje zavezniške stranke za lopove ter jih pošilja na robijo, jutri pa z isto vnemo išče formulo, ki bi omogočila nadaljno sodelovanje z ravno temi ljudmi, si je seveda vsa javnost na čistem Radičevci so predmet splošnega prezira pri zaveznikih in nasprotnikih.

Avdijence političnih voditeljev

Beograd, 3. decembra. n. Ker so bili doslej v avdijenci šefi političnih strank Pašić, dr. Korošec, Davidović in Radić, se je zanimal vaš dopisnik za to, ali so tudi ostali šefi strank prijavili svojo avdijenco. Ker dr. Spaha ni v Bogradu, se je vaš dopisnik obrnil na Svetozarja Pribićevića z vprašanjem, ali bo šel tudi on v avdijenco. Pribićević je odgovoril: Jaz nisem prosil za avdijenco. Oni, ki so smatrali za potrebno prositi za avdijenco, so to storili in dobili poziv, kakor ga v takem slučaju dobi vsak političen voditelj, zlasti ako je bil minister. Avdijence nisem zaprosil zato, ker bi sedaj ne mogel svetovati ničesar drugega kakor volitve, situacija pa za volitve še ni dozorela.

Italijansko-rumunska trgovinska pogodba

Rim, 3. decembra. l. V zvezi s paktom prijateljstva, sklenjenem nedavno med Italijo in Rumunijo, se v kratkem začno pogajanja za sklenitev prave trgovinske pogodbe med obema državama. Prva faza pogajanj bo v Bukarešti, kamor je odpotovala danes italijanska delegacija. Njena naloga je v prvi vrsti, da na licu mesta prouči možnost ustvaritve tesnejših trgovinskih stikov z Rumuni.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Informacije beograjske „Politike“

Beograd, 3. decembra. r. V svojem političnem beležniku zatrjuje današnja »Politika«, da je vlada g. Uzunovića v polni krizi — in ne samo to, nego je v polni krizi tudi sama radikalsko-radičevska koalicija. Niti eden izmed političnih faktorjev ne demantira ne prvega ne drugega. Nasprotno, z vseh strani, in celo z najkompetentnejših tako v vladni večini, kakor opoziciji se odkrito zatrjuje, da je položaj izredno mučen, tako mučen, da naše politično življenje ne pomni bolj mučne in nezdrave situacije.

Glede Pašićeve akcije navaja »Politika«, da Pašić ne želi javno nastopiti, preden ne bo imel za seboj zaključka Narodne skupščine na interpelacijo o aferi s tvornico v Adamovu. Vsi politični krogi, pravi dalje »Politika«, pa so dobro opazili, da pašićevci vodijo najodločnejšo borbo proti Uzunoviću. Svoja izvajanja zaključuje »Politika«:

Sedanja situacija se absolutno ne da vzdržati. Neki bivši radikalni minister (pašićevec) je zatrdil, da so pašićevci odločno za prekinitev koalicije z radičevci, češ: Sedanja koalicija nam je s strankarskega stališča bila povoljna radi srečne delitve oblasti z radičevci. Sedaj pa ne gre več za interese stranke, marveč stopajo v ospredje interesi države. Radi tega tudi zastopamo stališče da je treba prekiniti koalicijo z radičevci ter delovati za novo koalicijo, v katero bi vstopili Nikićeva skupina in Demokratska zajednica.

Važne diplomatske konference v Parizu

Briand in Chamberlain izjavljata, da sta se sporazumela v vseh vprašanjih. — Negotovost sestanka z Mussolinijem.

Pariz, 3. decembra. (s-pa-lo.) Kot uvod za zasedanje Sveta Društva narodov v Ženevi je bilo danes več važnih konferenc med vodilnimi francoskimi državniki in angleškim zunanjim ministrom Chamberlainom, ki se je na potovanju v Švico ustavil tukaj s svojo soprogo. Jasno je, da se morata obe prijateljski in sosednji državi sporazumeti glede stvari, ki pridejo v Ženevi na razgovor in ki so tokrat izredno važne. Zakaj septembrsko zasedanje je dovedlo do sprejema Nemčije v Svet Društva narodov. Nemčija je sedaj enakopravna članica, kot so Francija, Anglija, Italija in druge velesile. To dejstvo je dosedanjo konstelacijo zelo spremenilo in zato so konference razumljive.

Po obedu, ki ga je priredil Briand na čast Chamberlaina in ki so se ga udeležili tudi lady Chamberlainova, lord Crewe, min. predsednik Poincaré s soprogo in Herriot s soprogo, se je pričela v zunanjem ministrstvu konferenca o raznih mednarodnih vprašanjih z ozirom na zasedanje Društva narodov. Tudi Poincaré se je udeležil konference. Chamberlain sprejme na angleškem poslaništvu Poincaréja, Brianda, poljskega zunanjega ministra Zaleskega, nemškega poslanika Höscha, italijanskega poslanika Avezzana ter kabinetnega šefa Berthelota.

Zunanji minister Briand je izjavil novinarjem, da je **dosegel z angleškim zunanjim ministrom Chamberlainom popoln sporazum v vseh problemih zunanje politike obeh držav.** Obe vladi želita, da se razoroži Nemčija v smislu odločb kontrolne komisije veleposlaniške konference. Briand odreka Nemčiji in njenim ministrom pravico da razpravljajo o interpretaciji mirovne pogodbe. Francija je pred izvedbo locarnskega pakta dokazala svojo dobro voljo s tem da je okupacijske čete v Porenju znižala in amnestirala mnogo obsojencev.

Končno je izjavil Briand, da bo pariška vlada nastopila na Kitajskem v obrambi francoskih interesov zmerno in previdno.

V slučaju potrebe bo storila korake za sklicanje konference zastopnikov prizadetih držav katere bi se udeležili ministri Italije, Anglije, Nemčije in Francije.

Angleški zunanji minister Chamberlain je po obedu pri Briandu izjavil novinarjem, da je imel kratek sestanek s francoskim ministrskim predsednikom Poincaréjem in takoj nato dolgo konferenco z zunanjim ministrom Briandom, na kateri sta v glavnem razpravljala o zadevah, ki so predmet razpravam sedanjega zasedanja Društva narodov v Ženevi in še o raznih drugih splošnih vprašanjih, ki so se morala vzeti v pretres. Chamberlain je nato izjavil, da sta oba zunanja ministra sporazumno vodila politiko miru tekom zadnjih dveh let in da je bil on vedno v tesnih stikih z Briandom. **«Sporazumela sva se.»** je nadaljeval Chamberlain. **«v vseh važnih vprašanjih, tičočih se sedanjega zasedanja Sveta Društva narodov.** Ne bom ponavljal, kar sem vam izjavil povodom mojega zadnjega obiska. Na poti miru smo napravili velik korak naprej **vendar pa ne smemo pričakovati od politike locarnskega pakta prevelikih uspehov ali takoišnjih rezultatov.** Naše delo napreduje sicer počasi ali sigurno, akoravno ga drugi narodi ne cenijo tako, kot bi ga morali. Mi stalno napredujemo, vendar pa imamo premagati še razne težave. Iščemo sredstva da te težave premagamo in menimo, da je to najboljša pot k pomirjenju in k ureditvi političnih razmer v Evropi.»

Jutri zvečer se odpeljeta Chamberlain in Briand skupaj v Ženevo.

Pariz, 3. decembra. s. Kakor poroča «Petit Parisien», se razgovor štirih zunanjih ministrov ne bo vršil. Sestanek med Mussolinijem in Briandom se bo mogoče vršil šele po zasedanju Sveta Društva narodov. V ostalem menijo, da bo prišel na sestanek tudi Vandervelde, tako da se bo vršila konferenca petih ministrov.

Značilni dogodki v Rumuniji

Vlada prepovedala socijalistični kongres. — Vandalski napad na Žide. — Krvav spopad med dijaki in vojaštvom.

Bukarešta, 3. decembra as. Socijalistične stranke, ki so se strnile v zvezo strank iz Bukovine, Banata, Erdelja in stare kraljevine, so sklicale za 6. in 7. t. m. kongres v prestolici, da bi sklepale o še tesnejši strnitvi. Na dnevnem redu so tudi sestavitev novega strankinega programa in druga organizatorna vprašanja. Brez prave utemeljitve pa je včeraj vlada nenadoma prepovedala že sklicani kongres. Splošno domnevajo, da je ta korak vlade v zvezi s trenotnim položajem na Rumunskem.

V Kišenevu je prišlo včeraj do protižidovskih izgredov. Dvesto dijakov, ki so oriso- li kot gosje škofa v mesto je vdrlo v židovski del mesta, napadlo Žide in jih pretepalo. Nato so razbili šipe na židovskih stanovanjih. Armijski poveljnik je poslal proti njim po en polk pehote in konjenice. Po banketu je prišlo do spopada med dijaki in vojaštvom, pri čemer so bili štirje dijaki in ena dijakinja ranjeni. Zvečer so zapustili dijaki Kišenev. Na kolodvoru so zopet pretepali Žide. Zasedli so nato lokomotivo ter prisilili strojevodjo, da je moral na prihodnji postaji Calarasu proti voznemu redu ustaviti vlak. Tukaj so odšli v mestece ter pretepli vse Žide, ki so jih dobili.

Zamotana notranja politika Poljske

Akcija za enotno fronto desničarskih strank. — Možnost razpusta sejma.

Varšava, 3. decembra d. Vsa javnost se zanima za to, kaj se godi pri desničarskih strankah, posebno pa za posvetovanja med temi strankami, ki se začno jutri v Poznanju in kjer prične Roman Dmowski pravzaprav svojo akcijo. Ta politik skuša namreč organizirati desničarske elemente na Poljskem. Obseg njegove akcije sicer še ni znan, vendar splošno računajo, da hoče ustvariti skupno fronto vseh desničarskih strank. Ta fronta naj bi obsegala narodne demokrate, obe skupini krščanskih socijalcev, Stronskega in Dubanowicza, in pa krščansko-narodno stranko, morda tudi ljudsko stranko Piast. Baje namerava začeti Witos pogajanja z Dmowskim, da bi se ustanovil širši blok zmernih kmetskih strank na republikanski podlagi in na temelju nadvlade Poljak v na Poljskem. To akcijo je začel Witos pri pogajanjih z narodno desnico v Krakovu. Odgovor na svoje predloge pa dobi šele po pogajanjih v Poznanju.

Vlada namerava kakor piše «Gazeta Warszawska Poranna» razpustiti sejm, ako bi zbornica odklonila dekret o reformi tiskovnega zakona, ki je prišel pretekli teden pred parlament. Pravico do razpusta ima predsednik republike na temelju pooblastila, ki ga je dobil dne 2. avgusta t. l. List pravi, da bodo volitve v treh mesecih na podlagi dosedanjega volilnega reda. Vlada se bo definitivno odločila, ko se sejm sestane.

Ricciotti Garibaldi pripravljal komplot tudi v Jugoslaviji?

Pariz, 3. decembra. l. «Petit Journal» prinaša nova odkritja o dvolični ulogi, ki jo je igral Ricciotti Garibaldi. Tokrat se njegova afera nanaša kolikor toliko tudi na Jugoslavijo.

Pred nekako enim letom je organiziral Garibaldi zbiranje protifašistov v enem obmorskih mest v Jugoslaviji. Njegov smoter je bil, da bi posnemal svojega deda in z vzhoda izsilil izkrcanje pristašev na italijanski obali. Vsaj tako je izjavil enemu svojih pristašev, ki je sedaj povedal stvar «Petit Journalu». Temu svojemu zaupniku je dejal Ricciotti Garibaldi: «Storil bom kakor moj ded pred leti v Siciliji s svojim tisočem pristašev. Kmalu jih bom imel 10.000 in potem 100.000. Potem pa bomo vrgli fašizem. Ali Garibaldi je istočasno sporočil Mussoliniju, da pripravlja Jugoslavija tak komplot proti Italiji in da hoče izkrcati čete na italijanski obali. Vendar pa iz Garibaldijevega načrta ni bilo ničesar, ker mu nekateri glavni pristaši niso zaupali. Informator lista je dodal, da je vsak čas pripravljen ponoviti to Garibaldijevo afero francoskim oblastvom.

Churchill v Parizu

Pariz, 3. decembra (pr.) Kakor pišejo listi, je dospel semkaj angleški zakladni minister Churchill. Njegov prihod je baje privaten, vendar sklepajo, da je svrha njegovega potovanja semkaj, da bi poglobil finančno politiko od Locarna in Thoiryja med obema državama.

Kriza francoskega fašizma

Pariz, 3. decembra. l. Francoski fašizem je zabredel v hudo krizo, ki jo nekateri spravljajo v zvezo do nedavne akcije Action française, ki ji je vzela mnogo simpatij. Vodja francoskih fašistov Valois piše v «Nouveau Siecle», da se bo, če bo treba, list v kakih dveh tednih zmanjšal iz dnevnika v tednik. Pravi tudi, da bodo vsi fondi določeni za gibanje. Kadar bo politični položaj zopet zahteval, bo list znova izhajal kot dnevnik.

Stresemannov sestanek z Mussolinijem?

Berlin, 3. decembra s. «Der Tag» izvee iz italijanskih političnih krogov, da se bo ob priliki zasedanja Sveta Društva narodov vršil najbrže sestanek med Mussolinijem in dr. Stresemannom ob Lagu Maggiore. Računati je da bodo pogajanja o razsodišči pogodbi med tem toliko napredovala, da bo ob tej priliki podpisana pogodba.

Novinarska visoka šola v Pragi

Praga, 3. decembra d. l. Prosvetni minister dr. Hodža je izjavil na seji proračunskega odbora, da so končane vse pripravе za ustanovitev novinarske visoke šole. Pojavile so se sicer nekatere razlike glede načrta predavanj, vendar je načrt že izdelan in se bodo uvedla pogajanja z interesiranimi krogi. Vlada bo ta načrt kolikor mogoče podpisala. Dr. Hodža se strinja tudi z mislijo, da bi se ustanovila novinarska zbornica na Češkoslovaškem.

Sredstva za tehnično izvedbo oblastnih volitev

Beograd, 3. decembra n. Ministrski svet se že deli časa posvetuje odkod naj se dobi denar za tehnično izvedbo oblastnih volitev. Na koncu je bilo določeno, da onih 15 do 35 milijonov, ki so potrebni za te volitve, da finančno ministrstvo iz raznih proračunskih postavk s tem, da te vsote oblasti pozneje vrnejo finančnemu ministru (?).

Volitve na Danskem

Na dan 2. decembra so se vršile na Danskem volitve v državni zbor, v danskem folkething imenovan. Volitve so po svoji značilnosti bila interesantne, ker bodo odločile o nadaljni usodi danes edine socijalistične vlade v Evropi.

Zadnje volitve na Danskem so se vršile v aprilu l. 1924. Absolutne večine niso prinesle nobeni stranki, ali ipak so dobili v njih socijalisti relativno večino. Razmerje med strankami v danski zbornici po aprilu l. 1924. je bilo naslednje: socijalni demokrati so dobili 55 mandatov, kmetska stranka 45, konservativci 28, radikali 20 in Nemci en mandat. Konservativci, ki tvorijo zastopstvo mestne buržoazije in kmetska stranka, ki zastopa ekonomsko močnejši del kmetskega prebivalstva, predstavljata desno stran danskega političnega zastopstva. Levico tvorijo poleg socijalistov še radikali, ki so se odcepili od kmetske stranke ter združili v svojih vrstah manjše kmete in velik del mestnega prebivalstva, tvorečega srednji sloj. Socijalisti in radikali so vršili dolgo skupno borbo zoper desnico; posrečilo se jim je v aprilskih volitvah l. 1924. iztrgati večino, dasi le prav neznatno. Stvorilo se je socijalistično ministrstvo pod vodstvom socijalnodemokratskega voditelja Stauninga in vodilo državne posle s pomočjo radikalne stranke.

Ta zveza, ki pa je funkcijonirala brez formalne koalicije, se je dobro držala, dokler je bilo težišče njenega delovanja več ali manj v vnanjepolitičnih zadevah. Vsa Evropa je postala pozorna na njeno delo, ko je tekom l. 1925. in 1926. izvedla razorožiev države na kopnem in na morju. Danska je bila prva država nove Evrope, ki je moderni pacifizem izvedla v praksi brez posebnih klavzul in brez vsakršnih omejitev. Danska se je proglasila formalno in dejansko za nevtralno, odpravila armado na suhem in na morju, razen kolikor je je treba za vršitev policijske službe in objavila, da hoče vse eventualne spore rešiti potom razsodišča. V tej nevtralitetni politiki so si bili socijalisti in radikali edini in Stauningova vlada je mogla svoj načrt izvesti s popolnim uspehom.

Toda socijalistično-radikalne zveze je bilo konec ko se je težišče vladnega dela obrnilo k notranji politiki. Tudi Danska ima akutno gospodarsko krizo; socijalisti so jo hoteli reševati na osnovi socijalističnih načel: hoteli so izvesti državno posojilo posameznim najbolj prizadetim industrijam, za kar naj da sredstvo premoženjski davek; dalje so hoteli podpreti brezposelne z večjimi podporami. Tu pa je nehala pomoč radikalov, ki venarle nočejo socijalistične politike in so, da odvrnejo odgovornost od sebe, pričeli zahtevati koncentracijsko vlado vseh strank. Tedaj pa so socijalisti sklenili apelirati na narod; razpustili so zbornico in razpisali nove volitve.

Izid danskih volitev bo odločil o nadaljni notranji specijalno socijalni in ekonomski politiki v državi, odločil pa bo tudi o nadaljnem kurzu v vnanji politiki. Zato imajo danske volitve več kot samo lokalni pomen.

•

Kodanj, 3. decembra. (pr.) **Včerajšnje volitve so prinesle socijalistično-demokratski večini, ki je bila že dve leti na krmilu, nepričakovan poraz. Koalicija teh dveh strank je razbita in večino so dobile desničarske stranke. Konservativci in kmetska levica so dobili 2 mandata več, kar zadostuje za večino in imajo sedaj v zbornici 76 sedežev od 148. Socijalni demokratje so zgubili 2 mandata, demokratje pa 4.**

Iz bodoče „korporacijske“ države

V Rimu napovedujejo Mussolinijev ekspozé — Novo «čiščenje» uradništva. — Kakšen bo bodoči italijanski «parlament». — Zločinsko postopanje s konfiniranci in tatci. — «Avanti» bo izhajal v Parizu.

od Rim. 2. decembra.

Za prihodnjo sejo ministrskega sveta, ki bo dne 6. t. m., vlada že sedaj v političnih krogih veliko zanimanje. Mussolini bo namreč pri tej priliki podal izčrpno poročilo o splošnem položaju ter o notranji in zunanji politiki Italije. Skoraj gotovo bo ministrski svet na tej seji sklenal tudi o premestitvi mnogih prefektov. Pričakujejo tudi imenovanje novega rimskega guvernerja in podguvernerjev, ki so te dni odstopili. Že sedaj je gotovo, da bo na ta važna mesta zlasti kar se tiče prefektov, imenovanih mnogo fašistov in bodo tako potrjene vesti, ki so se širile že prejšnji mesec. Mussolini bo na tej seji poročal o važnih spremembah, ki so bile v policijski in politično poizvedovalni službi, kjer igra sedaj tudi fašistovska milica veliko ulogo.

Na prihodnji seji ministrskega sveta bodo sklepali tudi o odpustu raznih sodnikov, vendar pa se tudi v drugih panogah javne uprave pripravlja temeljito čiščenje uradništva. V to svrho je bila določena posebna komisija, ki ima sestaviti seznam vseh onih državnih uradnikov, ki niso preveč verni pristaši fašistovskega režima.

Nekateri listi zatrjujejo, da bo ministrski svet drugi teden razpravljal tudi o obliki in bistvu nove korporacijske države, kot jo hoče ustvariti fašizem. Predvsem gre za spremembo reprezentativnega sistema iz parlamenta v korporacije. Tako vsaj zatrjujejo glavni fašistovski voditelji in to je izjavil tudi sam Mussolini dopisniku «Chicago Tribune». Sedaj seveda še ni mogoče predvidevati, na kakšni podlagi se izvede ta reforma in kakšen bo novi parlament. Nekateri mislijo, da glede senata ne bo velikih sprememb. Senatorje bo še nadalje imenoval kralj. Senat bo tudi v bodoče ohranil svoj politični značaj in bo tako tvoril nekako vez med starim, torej parlamentarnim in novim korporativno reprezentativnim sistemom. V poslanski zbornici pa bodo odslej samo še zastopniki korporacij, torej delodajalcev in delojemalcev. Volilno pravico, ki jo bodo imeli državljani ne kot volilci, ampak kot delavci, oziroma producenti, bo mogoče izvrševati le v korporacijah in potom njih. Korporacije pa so itak vse v fašistovskih rokah.

Neugodni vtis, ki so ga napravile konfinacije na ves civilizirani svet, skuša sedaj Mussolini kolikor mogoče omiliti. Inozemskim novinarjem je izjavil, da gre pri konfinacijah le za varnostne ukrepe proti nasprotnikom fašizma. Seveda ni povedal, da se konfiniranci deportirajo na samotne in zelo nezdrave otoke in da jih uvrščajo med najhujše navadne zločince. Tudi ni hotel povedati, kakšnim mukam so ti nesrečneži izpostavljeni in kako postopajo z njimi fašistovski ječarji, ki nimajo nad seboj prav nobene kontrole.

Razen tega skušajo fašisti opravičiti konfinacije z vsemi mogočimi izgovori. Tako dolže poslanca Benedettija, zaupnika bivšega ministrskega predsednika Giolittija, zločina, da se je takrat, ko je bil umorjen socijalistični poslanec Matteotti, udeležil več shodov. Zato so ga sedaj konfinirali. Kogar ne morejo fašisti deportirati, ga strogo nadzorujejo in na vse načine šikanirajo. Oblastva popolnoma odkrito izjavljajo, da mora vsakdo, ki ni fašist, ostati v Italiji kot talec. Kadar bo imel fašizem težave, se bo poslužil v svoje obrambo teh talcev. To so oblastva izjavila raznim poslancem officijelno v imenu vlade.

«Avanti», glasilo italijanskih socijalistov, ki so ga ustavili fašisti, bo odslej izhajal, kakor izjavlja vodstvo stranke, ki je sedaj v inozemstvu, v Parizu, zaenkrat kot tednik.

Radić že išče kompromisne formule

Anketni odbor naj se omeji na načelno vprašanje in zakon o korupciji, preganjanje krivcev pa naj prepusti — vladi... — Radić meni, da krize sploh ni.

r. **Beograd,** 3. decembra

Pred odhodom iz Beograda je St. Radić snoči podal nove izjave o političnem položaju.

Izjavil je, da se je na konferenci HSS ugotovilo, da je težišče položaja v anketnemu odboru. Klub HSS stoji na stališču, da se glede korupcije ne sme samo označiti teoretično, da obstoji, temveč da obstoje tudi krivci. S tem se **težišče prenaša na zakon o pobijanju korupcije.(!!)**

Z zakonom o pobijanju korupcije se anketni odbor ni bavil, naravno pa je, da se more njegovo gradivo za to uporabiti. Med radikali obstojita dve tendenci. Po prvi krivcev sploh ni, temveč je kriva samo slaba uprava. Drug, radikali smatrajo, naj bi se **vladi prepustilo, da na podlagi poročila anketnega odbora ugotovi osebne krivce** ter težišče prenese na zakon o pobijanju korupcije. Obenem naj bi se izrazilo zaupanje vladi, v kateri ni korupcije. **To pojmovanje se približuje radićevskemu v tem, da je mogoče, da se sestavi skupen predlog,** ki bi ne bil napram korupciji niti najmanj popustljiv niti v načelu niti glede na osebe.

Ta stvar se bo prepustila rekonstruirani vladi, kjer se prijateljem korupcije ne bo dovolila nobena stilizacija. To bo imelo za posledico, da se bo oddvojila skupina radikalov, ki bi glasovala proti ali pa se vzdržala glasovanja. Z ozirom na to, ako bi odpadlo 20 do 30 radikalov, bi postala potrebna v vladi zamenjava, ker bi izpadla dva ali trije ministri.

Ako se bo stvar normalno razvila od anketnega odbora dalje brez večjih pretresov, se bo moglo nadaljevati parlamentarno delo ne samo ob načelni obsodbi korupcije, temveč tudi ob ugotovitvi osebnih krivcev. Zatem bi sledil sprejem zakona o korupciji z retroaktivno močjo, toda **rok bi ne segal do l. 1918, temveč bi bil kratek tako, da bi segal pol leta ali leto dni nazaj.** O tem se je istotako govorilo na konferenci.

Na ta način se je poiskala formula, kako bi se mogle sporazumeti ne samo stranke sedanje vladne večine, temveč tudi vse stranke opozicije. Stvar se mora tako izraziti, da se ne bo formalno izrekala vladi zaupnica, ker opozicija tega ne more storiti, pač pa da bo **opozicija pristala na to, da bo vlada (!) postopala proti krivcem korupcije.**

St. Radić je nato izjavil, **da je čul, da je tudi Pašić obljubil z vso silo podpirati parlamentarno delo.** Radić je mnenja, da vladne krize sploh ni.

Navodila SLS za postavljanje kandidatov

Klerikalna stranka že od nekdaj slovi, da ne postavlja kandidatov, ki bi bili sposobni spretno zagovarjati in uveljavljati interese ljudstva. V bivšem deželnem zboru je imela celo vrsto poslancev-statistov, ki so imeli vse druge lastnosti kot pa te, da bi mogli svojih volilcev želje ali pa svoje še tako zdrave in dobre misli spraviti do veljave. V javnih zastopstvih je pač po vsem svetu tako, da dosezajo uspehe samo najboljši med dobrimi, a da prihaja za zastopstvo v javnih korporacijah manj v poštev strokovnjaštvo, temboljpa parlamentarna in politična rutina. Najboljši finančnik SLS v bivšem deželnem zboru in odboru je bil dr. Lampe, ki je bil po poklicu duhovnik, a največji gospodarski organizator je bil dr. Krek, ki se v semenišču ni učil gospodarstva. Dr. Šusteršič pa tudi ni bil najboljši politik SLS, ki je s svojimi uspehi spravil klerikalno stranko do največjega vpliva — zato, ker je bil slučajno odvetnik.

Po bridkih izkušnjah, ki jih imajo klerikalci s svojo parlamentarno, 20 poslancev broječo delegacijo v Beogradu, so začeli sedaj uvidevati, da z demagogijo pri izberi kandidatov nikamor ne pridejo. SLS je radi tega izdala za zbore svojih zaupnikov navodila, ki so predvsem naperjena proti kandidatom-statistom. Med drugim stoji v teh navodilih: «Za delazmožnost (oblastnih skupščin) treba, da pridejo notri najsposobnejši možje vseh stanov. Zlasti mora nujno biti dovolj inteligence. Opraviti bomo imeli z najboljšimi možmi svobodomiselnega tabora. To bo treba parirati ne samo v skupščini, ampak tudi v odsekih. Brez zadostnega števila inteligence to ne bo mogoče. Vsaj iz vsakega okraja en inteligent.«

V dopolnilo teh navodil je SLS izdala za najbolj zaupne svoje predstavitelje še instrukcijo, po kateri mora kandidirati v ljubljanski oblasti najmanj 10 politično verziranih inteligentov iz Ljubljane, 10 pa z dežele. Le 10 sigurnih kandidatskih mest prepušča SLS «Kmetski zvezi», «Krščansko-socialni delavski organizaciji» in «Obrtniški politično strokovni zvezi», da si kandidate razdele med seboj le po strokovnjaških in stanovskih ozirih. Na ta način pričakuje SLS, da bo napravila oblastno skupščino delazmožno, da si bo ona »priborila vedno novih kompetenc, nove moči in bojevala vedno bolj uspešen boj tudi s finančnim ministrom.«

Da iztrebi figurante in za javno delo nesposobne ljudi s kandidatskih list, pa je SLS dala podpisati vsakemu kandidatu še posebno izjavo, v kateri se kandidat zavezuje, da po izvolitvi ne bo sedel doma za pečkom, marveč da se bo kot politik tudi javno udejstvoval. Tozadevna izjava se glasi: »Vsako leto priredim — izven volilne borbe — vsaj 10 shodov v svojem volilnem okraju. Na tozadevne želje načelstva SLS, oziroma njegovega izvršilnega odbora priredim dalje vsako leto vsaj en sestanek zaupnikov za vsak sodni okraj.«

S stališča splošne probuje in politične vzgoje naroda so navodila SLS za izbero kandidatov gotovo pametna, dvomimo pa, da bi tej stranki tudi tako strogi predpisi mogli pomagati do boljših zastopnikov v javnih korporacijah. Javna tajnost je, da klerikalci v svojih vrstah samo še na politične sposobnosti dr. Korošca nekaj dajo, o vseh drugih pa so mnenja, da «vse zafurajo». Oblastna skupščina bo kmalu pokazala, kake luči in kapacitete ima klerikalna »inteligenca«.

Darujte za dijaške kuhinje

Politične beležke

Kaj piše klerikalni Moric v «Slovencu»?

V času, ko barantajo klerikalci v Mariboru in Celju z radikali in Nemci za volilno kooperacijo, se je sanjalo katoliškemu Moricu v »Slovencu«, da je stavila SDS slovenskim radikalom ponudbo za skupen nastop pri volitvah v oblastne skupščine. Še več! SDS je začela — ker so slovenski radikali vabilo odbili — pritiskati na glavni odbor NRS v Beogradu in »po svojih prijateljih celo pri samem g. Nikolu Pašiću, da bi ta dal slovenskim radikalom nalogo, da gredo skupno z samostojnimi demokrati.« Klerikalni Moric ima, odkar se mu neprestano sanja o možnosti koalicije SLS s Pašićem, halucinacije, ki ga bodo spravile še v nesrečo.

Socijalisti in oblastne volitve

Glasilo levičarskih socijalistov »Enotnost« objavlja poziv za enoten nastop vseh socijalističnih strank in skupin pri oblastnih volitvah. List poziva vse pristaše socijalistične stranke Jugoslavije, jugoslovensko socijalno demokratsko stranko ter skupine »Zedinjenje«, naj povsod osnujejo enotne volilne odbore. Socijalistična stranka in zedinjaši so nedavno ustanovili sami »Združeni glavni volilni odbor« za občinske volitve v Ljubljani, ki so ga ob razpisu oblastnih volitev pretvorili v volilni odbor za oblastne volitve.

Razkol med radičevci v Dalmaciji

Nedavno so se dalmatinski pristaši HSS uprli Radićevi diktaturi kar je imelo za posledico, da jih je Radić kar po vrsti izključeval iz stranke. Razpis oblastnih volitev pa je St. Radića nekoliko iztreznil in v spoznanju, da je izključevanje iz stranke pred volitvami zelo nevarno delo, je v zadnjem »Domu« zapisal, da ni resnica, da bi bil kdo izključen in da so to pisali samo »gosposki« listi z namenom, zanesti zmešnjavo v vrste HSS. St. Radić pošilja sedaj celo podpredsednika HSS Josipa Predavca in drž. podtajnika Avgusta Košutića v Split, da izprosita zaupnico vodstvu HSS.

Dr. Nikićev list o volilni kooperaciji radićevcev z muslimani

Zagrebška »Domovina«, glasilo bivšega ministra dr. Nikića, piše: »Radićevci se boje oblastnih volitev, zlasti v Bosni, kjer jih narod zapušča, pa so zato razširili glas, da bodo muslimani šli z njimi skupno v volitve. To ima namen, da se ohrabrijo njihovi pristaši. Na stvari pa je samo toliko resnice, da so radićevci ponudili muslimanom skupen nastop pri volitvah, da pa muslimani na to še niso odgovorili. Vendar to Radića ne ovira, da poroča vsem in vsakomur, kako bo šel skupno z bosanskimi muslimani v volitve.«

Poostritev spora med Angliio in Rusiio

London, 3. decembra s. «Daily Mail» piše, da je že nad 200 konservativnih poslancev podpisalo vlogo na min. predsednika, v kateri ga pozivljejo naj ne dopusti nobenega ruskega poslanika kot naslednika Krasina v Londonu, dokler se sovjetska vlada ne bo znova svečano obvezala da bo opustila »ovražno propagando in dokler se ne dokaže, da bo te obljube tudi res držala. Med konservativci se zadnje čase zopet opaža naraščajoče nasprotstvo z Rusijo zaradi vznemirjajočega položaja na Kitajskem.

Dnevni pogovor Ljubljane je o drugem delu in koncu monumentalnega ruskega velefilma:

„Carjev glasnik", Mihael Strogov

Film, kakršnega še ni videlo Vaše oko! Pri vseh predstavah sodeluje pristni ruski balalajka orkester, ruski pevski zbor in pomnoženi lastni orkester.
Danes predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9.
Največja filmska senzacija za Ljubljano! Oglejte si ta zanimivi film!

KINO „DVOR"
Telefon 730

Naši kraji in ljudje

K odhodu g. inž. J. Kropača

Ljubljansko univerzo zapušča njen prvi profesor rudarstva in sedanji dekan tehniške fakultete, gospod mont. ing. Josip Kropáč.

Rojen na klasičnih tleh rudarstva, v okolici staroslavne Příbrami, prišel je pred 21. leti v naše kraje, in sicer po lastni želji, ko je bil naprosil za premestitev iz rudnika v Příbrami v rudnik za živo srebro v Idriji. Z mladeniško vnemo se je g. Kropáč poglobil v študij geoloških in tehničnih posebnosti idrijskega rudnika ter je objavil rezultate svojih geoloških študijev v obsežni monografiji. V tehničnem oziru je temeljito reorganiziral obrat v revirju, ki mu je bil dodeljen, in vplival je s tem v znatni meri na zvišanje rentabilnosti idrijskega rudnika, kateremu se je takrat obetal novi razmah, ako bi ne bila svetovna vojna odločila drugače.

Po preobratu je ostal g. Kropáč v Sloveniji, navzlic temu, da so mu že takrat ponujali razna vodilna mesta na Češkem. Ostal je tu pri centralni upravi državnih rudarskih in fužinarskih obratov ter je nekaj časa vodil državno cinkarno v Celju. Leta 1920 je bil imenovan na soglasni predlog strokovnih krogov in profesorskega kolegija profesorjem za rudarstvo na tehniški fakulteti naše univerze. V prvih letih je vodil ves pouk v omenjeni glavni stroki sam brez pomočnika, brez asistenta. Organiziral je rudarski oddelek navzlic primitivnim sredstvom tako, da so tu mogli že leta 1924 diplomirati prvi domači rudarski inženjerji. Rudarski oddelek na ljubljanski univerzi je edini v vsej kraljevini in zbira v svojem okrilju mlade adepte rudarstva in vse države. Zasluga prof. Kropáča in njegovih ožjih strokovnih kolegov, katere je Kropáč zaporedoma pridobil za naše vseučilišče, je dejstvo, da zapušča domač rudarski naraščaj našo alma mater s prvovrstno, vseskozi moderno strokovno naobrazbo, tako v teoretičnem kakor v praktičnem oziru, in da se že danes zelo uspešno uveljavlja v tehniški praksi.

Delovanje prof. Kropáča pa se ni omejevalo le na šolo. V številnih ekspertizah in anketah, h kojim je bil vabljen od državne uprave in od privatne industrije, je imel priliko, uveljaviti svoje globoko teoretično znanje, združeno z bogatimi praktičnimi izkustvi v korist javnega gospodarstva. Ravno rudarski obrati spadajo med najbolj težavne tehnične probleme radi nejasnosti danega položaja materije, ki jo narava skrbno skriva v neskončnosti svojih globin. Več, kakor kjerkoli drugje, so ravno tu na stežaj odprta vrata bujnim fantazijam sanjavih narav ali pa nečednim manipulacijam koristolovcev. Stroka zahteva trd značaj, ki se opira le na neoporečne poznatke in odloča le na podlagi strogih zaključkov neizprosne logike. In ravno v tem oziru Kropáč s svojimi vedno jasnimi tehničnimi referati mnogo koristil javnemu in privatnemu gospodarstvu.

Te dni je bil imenovan ravnateljem naftinih vrelcev v Gbelih na Slovaškem. Češkoslovaška vlada je določila za eksploatacijo naftinih slojišč obsežen, dalekosegajoč program in je za realizacijo tega velikega projekta izbrala g. Kropáča. Nastane vprašanje, zakaj se je tokrat g. inž. Kropáč odzval pozivu svoje domovine, ko je vendar v bolj ugodnih časih ob prevratu navzlic preje omenjenim vabilom ostal zvest Sloveniji, ki mu je očitno s svojimi naravnimi in geološkimi posebnostmi prirastla k srcu? G. Kropáč nam na to vprašanje ob svoji skromni in skrajno distingvirani naravi ne bo dal odgovora. Kdor pa je pazljivo zasledoval vse, kar se je pisalo, govorilo in godilo okrog ljubljanske univerze, okrog problema naših univerz in okrog vprašanja univerzitetnih profesorjev v Jugoslaviji obče, lahko odgovori sam na to vprašanje. Kdor hoče, tudi lahko presodi, ali je to ne samo za ljubljansko univerzo in ozko slovensko pokrajino, temveč tudi za Jugoslavijo koristno, da nam odhajajo ljudje, kakor naš Kropáč. Dixi »naš« Kropáč, kajti, kar je v naših krajih v svoji najboljši življenski dobi ustvaril, nam tu ostane, s tem ostane tudi inž. Kropáč vedno naš. V tem občutku — pri vsej grenkobi trenotka, ko jemlje slovo — kličemo mu na iskreni rudarski: »Srečno!«

Celjski občinski svet

Združena opozicija celjskih klerikalcev, radikalov in Nemcev onemogočila tudi včerajšnjo sejo — Veliko ogorčenje med celjskim narodnim in naprednim prebivalstvom.

Celje, 3. decembra

Nocoj ob 18. bi se morala vršiti redna vsakomesečna plenarna občinska seja, ki bi imela rešiti še najnujnejše gospodarske zadeve mestne občine v tekočem poslovnem letu. V ta namen se je vršila še popoldne seja finančnega in gospodarskega odseka, katere so se udeležili tudi člani opozicije in so stvarno sodelovali pri reševanju posameznih zadev. Kakor pa smo zvedeli, so se istočasno sestali v gostilni g. Rebeuschegga zastopniki koalirane opozicije, in sicer za radikale g. Stermecki, za klerikalce g. dr. Godnič, ki ni član občinskega sveta, in za Nemce g. Rebeuschegg sam. Tu je bilo sklenjeno, da opozicija onemogoči zvečer tudi redno plenarno sejo, ter s tem pokaže, kako malo ji je mar za redno občinsko gospodarstvo mesta Celja.

V imenu koaliranih strank je nastopil nocoj na seji zopet lekarnar Posavec ter izjavil v imenu svojih že starih političnih prijateljev Nemcev in klerikalcev ter najnovejših političnih pristašev radikalov, da radi tega, ker se Klub delovne večine od zadnje neskleplčne proračunske seje z opozicijo ni hotel pogajati, sploh ne pripusti več, da bi celjski občinski zastop razpravljal tudi o tekočih zadevah, nakar so se radikali in klerikalci ob burnih in prav umestnih medklicih Kluba delovne večine odstranili iz sejne dvorane. Nemca Rebeuschegg in Koschier sta pa vživala medtem na svojih stolčkih navdušeno veselje, da se vračajo v celjsko sejno dvorano zopet oni stari časi, ko lahko vsaj pri razdiralnem delu proti gospodarskemu, kulturnemu in socijalnemu napredku celjskega slovenstva sodelujejo zopet Nemci. Klub delovne večine je v zadnji proračunski seji po svojem govorniku g. dr. Božiču prav iskreno izjavil, da je delovna večina vedno pripravljena za skupno pametno gospodarsko delo z opozicijo. Sprejem nestvarnih zahtev kakor izmenjati načelstvo in ravnateljstvo Mestne hranilnice, na katero niti vpliva nima ter revidirati trezno premišljeni sklep, da v Celju tretja tiskarna ni potrebna, to pa bi bilo neresno in pod vsako častjo količkaj principijelne in dosledne politične stranke.

Zadnji dogodki v celjskem občinskem svetu so razgalili opozicijo celjskih radikalov, klerikalcev in Nemcev do nagega. Njim gre samo za politično moč, četudi propade pri tem vsa celjska občina. Velikansko ogorčenje vlada nad tem nečuvenim postopanjem med vsemi sloji, zlasti pa bo še bolela glava one celjske pridobitne kroge, ki si ne upajo o pravem času povedati resne in svarilne besede. Motijo se ti gospodje, ako mislijo, da njihovo početje odobrava tudi vse v njihovih lastnih vrstah. Dvakrat je že na celjskem magistratu zaplapolala jugoslovenska in slovenska trobojnica, onečastili so jo nekateri, ki so še pred dvema letoma prisegali na čist nacijonalni napreden program, tok časa pa je pokazal, da bomo tudi tretjič proslavili zmago nad onimi ljudmi, ki jih je že sodna dvorana dovolj krepko ožigosala.

MIKLAVŽEV VEČER
priredi
Ljubljanski Sokol
ob 3. pop. in ob 8. zvečer.
Godba Dravske divizije. - Ples.

Povojna kriminalnost v mariborskem okraju

»Ljudska univerza« v Mariboru je priredila pred kratkim zelo zanimivo predavanje mariborskega državnega pravdnika g. dr. Ivana Jančiča, katerega je obiskalo številno inteligentno občinstvo, predvsem iz pravniških krogov. Ugotovitve g. predavatelja, ki službuje pri mariborskem državnem pravdništvu že od prevrata, so tako značilne za povojno dobo in zanimive tudi za širšo javnost, da jih v kratkem reproduciramo.

Predvsem je g. dr. Jančič podal zgodovinski razvoj pojma »zločin« izza časov rimskih juristov, ko so se razvili pojmi za malomarnost (culpa) in slučaj (casus) ter pozneje za hudoben namen (dolus) preko surovega germanskega prava s povračilnim načelom in preko recepcije rimskega in cerkvenega kanonskega prava, ki je zopet spravilo subjektivno stran kaznjivega dejanja, to je voljo storilca v ospredje pri presoji kaznjivih dejanj.

Minula svetovna vojna ne znači samo popolnega prevrata v tvorbi držav (po narodnostih), ampak znači tudi popolen prevrat v človeškem mišljenju, zapustila je posledice skoraj v vsaki panogi, bodisi gospodarskega, bodisi umetniškega ustvarjanja. Tudi kriminalisti in etiki so si bili na jasnem, da bo svetovna vojna hudo zadela i deloma že utrjene pojme etike.

Samoohranitev je temeljno načelo vsakega živega bitja. Nagon: biti sit, je izbruhnil v človeku po vojni z vso silo na dan. Več let je ljudstvo stradalo in ni smelo dati duška svoji bolí in gnevu. S silo je bil zadušen vsak, še tako nedolžen pojav. Ko je ljudstvo po prevratu videlo, da ni več te sile, da ni več nadzorstva, je vdrlo v skladišča živil ter plenilo in uničevalo. Psihologija mas se je kazala v strašni luči, mase niso mislile, se bo li godila s tem komu krivica ali ne.

Prva porazna vest, ki jo je prejel mariborski narodni svet, ko je prevzel v Mariboru vrhovno upravno oblast, je bilo telefonično poročilo, da ljudstvo pleni. Položaj je bil silno vznemirljiv, ker ni bilo zanesljivih stražnikov in ker je pretila nevarnost za preživeč prebivalstva. Ker ni bilo zanesljivega vojaštva, so častniki sami morali stražiti, da rešijo, kar se rešiti da.

Biskovito se je širilo po deželi revolucijonarno geslo o enakosti, ki si jo je tolmačilo ljudstvo tako, da sme vzeti, če treba tudi s silo tistemu, ki kaj ima. Oplenjena so bila skladišča na mariborskih kolodvorih, nato pa vojaška skladišča in cele trume ljudi so romale v večje centre, odkoder so odvažali vojaško blago od konj in voz do poslednje reči, ki so jo mogli dobiti.

Sledile so plenitve trgovin in od Koroške do Medjimurja se je razlegal na eni strani bojni klic množic »Gleichheit«, na drugi strani pa večinoma brezuspešni klici prizadetih trgovcev na pomoč. Danes še imamo živih prič tistih dni, ko jim je bil uničen desetletni trud in je mnogim ostalo samo golo življenje. Ponekod se je narodnim stražam posrečilo preprečiti plenitve, kakor v Ljutomeru, Sv. Miklavžu pri Ormožu in drugod.

Pojavile so se tudi tatvine v velikem in verižniško navijanje cen, ki je bilo v svojih posledicah poraznejše za cele sloje, nego delovanje očitnih kriminalnih tipov, javnih plenilcev in roparjev. Ti izkoriščevalci ljudi so nato zapravili lahko prisluženi denar po zabaviščih, večinoma izven naše države.

Popisana dejanja so seveda morala povzročiti kazensko preganjanje, ki je imelo za posledico velikanski porast kaznivih slučajev napram predvojnemu številu. Pri državnem pravdništvu v Mariboru je bilo zaradi zločinov in pregreškov:

leta:	1914	1920	1922	1925
ovadb:	1658	7714	3474	3260
obtožnic:	493	1360	933	955
porot. razprav:	14	96	52	33
od teh radi				
umora:	4	10	17	10
uboja:	3	8	9	4
ropa:	3	4	4	3

Na podlagi teh številk je g. dr. Jančič opozarjal na velikanski porast kriminalnih slučajev takoj po končani vojni, ko še ni dovolj dobro funkcijonirala naša nova uprava in ko so varnostne oblasti z največjo težavo obvladale položaj.

Važna je letnica 1922 s padcem hudodelstev, kar priča, da so od tega leta naprej upravne in varnostne oblasti na višku, ki povzročajo, da sledi vsakemu zločinu tudi zaslužena kazen. Najlepši vzgled za to trditev je Prekmurje, kjer so se prva leta po osvoboditvi godili strašni zločini, ki pa so zadnji dve leti skoraj popolnoma izostali, ker so oblastva in uradništvo na svojem mestu tako, da je sedaj Prekmurje najbolj zločinov čista pokrajina.

Izgledi za bodočnost so po mnenju g. predavatelja dobri, ker se boljšajo gospodarske prilike, ker že ljudje spoznavajo vrednost dela in zaslužkov, ker se že kaže blagodejni vpliv šole, ker se skuša utesniti alkoholizem in ker so vsa naša oblastva na višku.

Nevarna epidemija legarja v mariborskem samostanu

Ležišče bolezni v semenišču? — Ena nuna že umrla. — Kontumac v splošni bolnici.

Maribor ima ta teden kar dva nenadna kontumaca, ki sta povzročila veliko razburjenje prebivalstva, in sicer v samostanu šolskih sester in v splošni bolnici. V samostanu je izbruhnil nevarni legar, na katerem je obolelo doslej osem sester, ki so jih prepeljali v izolirnico. Ena sestra pa je med tem že umrla.

V pomirjenje javnosti lahko sporočimo, da je mestni fizik g. dr. Novak takoj ukrenil vse potrebno, da onemogoči širjenje bolezni in zaščiti občinstvo. Ves samostan je doslej zaprt od ostalega sveta, kar ni bilo baš lahko izvedljivo, kajti v samostanu ni nič manj nego 350 ljudi, ki jih je bilo treba kontumacirati. Saj imajo šolske sestre v svojih dveh velikih poslopjih v Strossmayerjevi in Samostanski ulici kar pet šol: otroški vrtec, osnovno, meščansko, gospodinjsko šolo ter žensko učiteljišče, poleg tega pa še internat za gojenke, ki obiskujejo zunanje šole. Za ves ta velik obrat imajo tudi mnogo uslužbenk, posebno v kuhinji in lastni pekarni. Sedaj ne sme nikdo od teh 350 oseb devet dni iz zavoda in nihče ne sme v samostan. Ni pa izključeno, da bo treba dobo kontumaca podaljšati. V samostanski pekarni je umrla ena sestra in bodo sedaj ugotovili, v koliko je prišlo okuženje iz pekarne eventualno še potom kruha. Doslej se še ni ugotovilo, odkod ta nenadna epidemija legarja v samostanu in koliko oseb je pravzaprav že okuženih. Tekom kontumačne dobe bo domači zdravnik g. dr. Marinič vsem 350 osebam vcepil serum proti legarju. Domnevajo, da je izšlo okuženje iz mariborskega semenišča, kjer strežejo sestre iz samostana. Iz Ptuja pa je pravkar došlo poročilo, da je obolel v Ormožu na domu dijak Hanželič na legarju. Hanželič je radi oslabelosti nedavno zapustil mariborsko semenišče.

Mestni fizik je kontumaciral tudi vse učenke, ki so od zunaj obiskovale samostan. Vse morajo ostati doma. Upati je torej, da epidemija ne zavzame širšega obsega. Ta nevarni slučaj epidemije pa je poučljiv za vse prizadete faktorje. Zlasti se nam ne zdi umestno take stvari prikrivati, ker se potem širijo po mestu nepotrebne strahotne govorice, ki samo še bolj vznemirjajo občinstvo. Zato obsojamo »Slovenčevo« vest, češ da je umrla nesrečna sestra le zadeta od kapi. Takšno potvorjenje resnice prav nič ne koristi, ampak stvari le še škoduje. V mestu s 30.000 prebivalci, kot je Maribor, vendar ni mogoče prikriti dogodka nevarne bolezni, pri kateri je prizadetih 400 oseb in kjer gre končno za zdravje vsega mesta. Prej bi bilo na mestu pomirjenje javnosti s strani mestnega fizikata, ki bi moral občinstvo o takih dogodkih pravočasno obveščati. To so že tudi mariborski listi ponovno povdarjali.

Nasprotno pa je v splošni bolnici že od preteklega tedna brez potrebe kontumaciran ženski trakt kirurgičnega oddelka. Tam se je namreč pojavil pri neki ženski, ki je kasneje umrla, sum škrlatinke. Ko pa so umrlo obducirali, se je izkazalo, da je bil sum neutemeljen. Čeprav pa so oddelek takoj temeljito desinficirali, je ostal ves trakt ženskega kirurgičnega oddelka še do danes kontumaciran tako, da nobena ženska ne sme zapustiti bolnice in ne sme biti odpuščena, novi bolniki — ženske pa se sprejemajo le v najnujnejših slučajih. Nihče tudi ne sme obiskati oddelka, ne da bi vodstvo to sedaj že absolutno nepotrebno odredbo javnosti razglasilo. Neinformiranemu občinstvu se napravlja s tem velika škoda.

Iz nižin življenja . . .

Te dni je zagrešil v Mariboru alkohol zločin, ki je kot nepopisna strahota pretresel mesto.

V neki hiši je umirala preskrbna mati 2 nedoletnih otrok, žena nepoboljšljivega alkoholika. Žena je slutila, da se ji bližajo zadnje minute in je na borni postelji blagoslavljala s solzami svoja otročiča. Medtem je prikolovratil v sobo pijani mož, se vrgel na posteljo in zaspal. Otroka sta jokala, žena pa je umrla. Kričanje nesrečnih sirot ni moglo zbuditi pijanca, spal je trdno naprej poleg mrtve žene. Ko sta preplašena otroka prihitela iz kletnega stanovanja v prvo nadstropje, je šele svet zvedel za pretresljivo tragedijo, ki se je pravkar odigrala. Mrtvo ženo, ki je dolga leta marljivo opravljala dela svojega moža, so ločili od nehvaležne žrtve alkohola in jo odpeljali na Pobrežje, otroka pa v Dečji dom.

Starega fanta dogodivščine

Ljubljana, 2. decembra.

Miha je fant pri 79tih letih in ne da kaj prida na fantovsko solnce. Gre od doma tudi kadar je oblačno. Megla mu pa vendar nekoliko nagaja, vsled česar gleda, da pride čimprej do kake hiše, kjer nad vratmi grozdek binglja. Dim cigaret in cigar mu ne škodi in sedeč za mizo pri kozarčku se počuti kakor da je v malih nebesih. Včasih se pripeti, da Miha prehitro naroča nove četrtinke, ki jih sproti prazni in zgodi se, da se mora potem meriti z alkoholom. Če ga hoče potem kdo ob takih prilikah pokarati ali če se pripeti, da trči za vogalom v stražnika, se kar brzo oprosti: «Ja, veste ko sem pa tako zdrav!»

Včeraj je imel Miha zopet svoj dan, oziroma bolje svoj večer. Kolovratil je po cestah in ulicah ter obiskaval gostilne kar po vrsti. Bil je imenitno razpoložen in je klical v vsaki gostilni vsako natakarico za Metko. Neka Metka je bila baje v mladih letih njegova srčna bolezen. «Hej Metka, kar še enega gor!» Vino je res hodilo na mizo, Mihova glava pa je slednjič klonila. Bila je že pozna ura, ko se je Mihi zdelo najpoprej, da je na cesti, potem pa, da ni doma v mehki posteljci. Podpiral je na vogalu Domobranske ceste neko ograjo sprva stoje, pozneje sede in navsezadnje samo z glavo leže. Tamkaj ga je čez uro menda našel stražnik, ki ga je s pomočjo nekega pasanta prenesel v bližnji hlev, kjer je Miha spal spanje pravičnega naprej do zgodnjega jutra.

Čim je odprl oči se je v Mihi že zbudila radovednost, ki pa je bila, čim je zvedel, kje je, kaj kmalu potolažena. Miha pa je bil tudi radoveden, koliko je ura; zato je posegel v žep. Na svoje veliko razočaranje pa je začutil med prsti samo košček verižice, srebrna ura, njegov ponos, pa je izginila. Precej razburjen je hitel prešteti še denar, pa tudi listnice ni bilo nikjer. Mihi je brenčalo v glavi tisoč sršenov, toda najhujši je bil pik onega nočnega sršena, ki je brenčal mimo njega ponoči, predno ga je našel stražnik na tleh in ga preložil v hlev.

«Ali ti rogač, če je človek tako zdrav!» je tožil Miha danes dopoldne, vsem, ki so ga hoteli poslušati.

Pred sodniki

Tone iz Senice je delavec in čvrst fant. Avgusta ga je klicala vojaška oblast. Moral je v Šiško k razporedni komisiji. Veselo je priukal z zelenim šopkom rožmarina. Vendar ni minula zadeva brez pelina. Ko se je namreč vozil nazaj, je pristopil sprevodnik in zahteval vozni listek. Tonetu pa ni hotelo v glavo, da bi človek, ki se vozi po vojaških opravkih, moral kupovati še vozni listek; tudi pri drugih je opazil, da ga niso kupili in zato ga tudi on ni vzel. Dva druga sta listek sprevodniku plačala, a Tone mu je dejal, da je suh kot poper in da mu listka ni potreba. Sprevodnik ga je naznanil in moral se je zagovarjati pred ljubljanskim sodiščem. Dejal je, da je bil prepričan, da je v svojem pravu in da naj ga zato nikar ne kaznujejo. Ker se je sodnik prepričal, da fant res ni imel goljufivega namena, ga je oprostil.

*

Kmetica Neža iz Rudnika stoji pred justično palačo in razlaga svoji prijateljici Špeli: «Danes sem morala semkaj radi pleta. Zadnjič sem bila v Ljubljani, pa sem za vodo odložila svoje stvari blizu stojnice branjevke Reze. Ko sem jih hotela spet lepo složiti na voz, je pristopila Reza in zahtevala plet, češ, da je njen. Prišel je stražnik, vzel plet in naju zapisal, a plet je odnesel s seboj. Vsega je bil kriv tisti sladoledar Frfra, ki je vpil nad menoj: «Mati, mati, kolo se vrti, pa voz postrani visi.» Bila sem res tako neumna, da sem svoje stvari preložila. Sodnik je pa dejal, da so si pleti podobni in ga je vrnil branjevki, ki je povedala, da je na petih krajih natrgan, dočim sem jaz trdila, da samo na dveh. Zdaj naj pa brez pleta hodim okoli!»

VALENCIA
ZEMLJA KRASNA,
ZEMLJA JASNA,
PESEM MOJEGA SRCA . . .
Španska bikoborba — Niger Charleston — Španski plesi,
DANES ob 20. uri v NAROD. DOMU
Dijaki — visokošolci — vstopnina brez vabila proti legitimaciji 20·— Din.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Sobota, 4.: ob 16.: «Joy». Dijaška predstava pri znižanih cenah. Izv.
Nedelja, ob 20.: «Skopuh». Ljudska predstava pri znižanih cenah.
Ponedeljek, 6.: «Kovarstvo in ljubezen». B.

Ljubljanska opera.

Sobota, 4.: «Figarova svatba». E.
Nedelja, 5.: ob 15.: «Grofica Marica». V prid Udruženja gled. igralcev. Izv.
Ponedeljek, 6.: Zaprto.

Mariborsko gledališče.

Sobota, 4.: «Grofica Marica». Gostuje ga. Poličeva, članica Ljubljanske operc.
Nedelja, 5.: ob 15.: «Bajka o volku». Znižane cene. Ob 20.: «Veseli kmetič».

Danes popoldne ob 4. je v ljubljanski drami dijaška predstava. Uprizori se Galsworthyjeva igra «Joy» Cene za to predstavo so izredno znižane. Začetek točno ob štirih. Konec ob šestih zvečer.

Nedelja v ljubljanskem Narodnem gledališču. V nedeljo dne 5. t. m. popoldne ob 3. se poje v operi Kalmanova opereta «Grofica Marica». Predstava se vrši v korist Udruženja gledaliških igralcev. Cene običajne. Dramska predstava je zvečer ob 8. Igra se Molièrejeva komedija «Skopuh» z g. Rogozom v naslovni ulogi. Dramska predstava je ljudska in veljajo za njo znižane cene.

Sprememba ljubljanskega opernega repertoarja. Vsled obolelosti nekaterih gledaliških članov se poje danes v soboto zvečer mesto naznanjene «Nižave» Mozartova opera «Figarova svatba» za red E. Gracijozna klasična glasba enega največjih glasbenih klasikov in izvrstna zasedba tega dela jamčita za popoln umetniški uspeh.

Gostovanje ljubljanskih opernih znancev v beograjskem gledališču. Te dni sta gostovala v beograjski operi bivša člana našega opernega gledališča ga. Zikova in gosp. Cvejić. Pela sta v Verdijevi «Aidi». Imela sta lep uspeh, ki je šel pri baritonistu Cvejiću tako daleč, da zahteva kritika njegov angažma v Beogradu Ga. Zikova nastopi še v Wagnerjevem «Lohengrinu».

Nedelja v mariborskem gledališču. V nedeljo, 5. decembra se uprizorita v Mariboru zopet dve gledališki predstavi: Molnarjeva «Bajka o volku», ki je v igralskem oziru izredno uspela v režiji prof. Šesta. Zvečer se ponovi priljubljena opereta «Veseli kmetič». Popoldne veljajo znižane cene.

Otroška predstava v mariborskem gledališču. Kot prvo letošnjo otroško igro pripravlja mariborska drama prekrasno pravljico «Pepelka», ki je imela pred par leti v Ljubljani tak uspeh, da so jo uprizorili 27 krat v sezoni.

Mariborski gledališki abonenti in imejitelji blokov se naprošajo, da plačajo četrti obrok najdalje do 5. decembra. Posebno se pozivajo tudi zamudniki, da poravnajo zaostanke, ker rabi gledališče denar za nujna plačila.

«Grofica Marica» v Mariboru. Nocoj uprizori mariborsko gledališče Kalmanovo opereto «Grofica Marica» z gostovanjem ge. Poličeve iz Ljubljane.

Basist Julij Betetto, član ljubljanske opere, gostuje prihodnji teden v Beogradu, in sicer v ulogah Pimena v «Borisu Godunovu», Dona Basilija v «Seviljskem brivcu», v ulogi Figara v «Figarovi svatbi». Najbrže bo pel tudi ulogo Kecala v «Prodani nevesti».

Simfonični koncert Glasbene Matice v Ljubljani. Orkestralno društvo Glasbene Matice v Ljubljani, ki je s tako lepim uspehom sodelovalo na zadnjem novinarskem koncertu, priredi v ponedeljek, dne 13. t. m. v Unionski dvorani svoj prvi redni koncert v letošnji sezoni. Na sporedu prireditve so znamenita orkestralna dela skladateljev Borodina, Honeggerja in Stravinskega. Natančni spored javimo v prihodnjih dneh. Vstopnice bodo od torka dalje v predprodaji v Matični knjigarni po običajnih koncertnih cenah.

Dr. Josip Čerin predava na praznik, v sredo, 8. decembra t. l. ob pol 11. dopoldne v Filharmonični dvorani o zgodovini vojaških godb. Koncem svojega predavanja zaigra s svojim celotnim godbenim zborom več skladb, ki spadajo v razne dobe. Najprvo zaigra Dravska muzika vojne fanfare in koračnico finskih jezdecev iz 30letne vojne, torej 2 glasbena komada iz prve polovice 17. stoletja. Naslednji dve skladbi nas postavita v dobo francoskih vojn koncem 18. in začetkom 19. stoletja. Izmed teh dveh je posebno interesantna molitev za cesarstvo (Gardez la patrie). Naslednje točke pa nas prestavijo v današnji čas. Sledita dve koračnici, ena srbska, druga na slovenske narodne motive, za tem velika koračnica iz opere «Prorok» in končno rukovet srbskih narodnih pesmi ter odlomek iz opere «Rigoletto» in Wagnerjeva predigra k operi «Mojstri pevci Norimberški». Predavanje bo izredno zanimivo in instruktivno ter zasluži v polni meri zanimanje javnosti. Vstop k predavanjem je prost, posetniki naj si omislijo le podrobne sporede, ki se dobivajo v Matični knjigarni za ceno 3 Din. Predavanje je namenjeno v prvi vrsti mladini ljubljanskih srednjih in strokovnih šol.

Desetletnica smrti Jacka Londona. Pred desetimi leti, dne 22. novembra 1916 je umrl veliki ameriški pisatelj Jack London, katerega nekatera dela smo dobili zadnje čase tudi v slovenskem prevodu. London je prišel iz zapadne Amerike, umrl je jedva 40 let star ter je zapustil 49 zvezkov pripovednih spisov. V našem jeziku imamo prevedena dela: Roman treh src. Morski vrag, Železna peta in Krištof Dimač.

Domače vesti

Dragutinov protokol

«Novi život» objavlja faksimile protokola, ki sta ga sestavila in podpisala 4. septembra zvečer pri «Ruskem carju» v Beogradu v družbi več poslancev in novinarjev posl. Dragutin Dragović in posl. Dodić. Posl. Dragović se je takrat ravnokar vrnil iz Monte Carla, kjer je posetil Pašića, ter je govoril svoji družbi o političnih kombinacijah, ki naj bi nastale po Pašičevem povratku v Beograd Posl. Dodić ni verjel v njegova prerokovanja in debata med njima se je zaključila s protokolom, ki se glasi: »Kroz dvadeset dana će njih oko dvadeset poslanika oko Bože Maksimovića nositi božja kazna t. j. da im se usta okrenu za vrat t. j. za babinu rupu i da će oni ići po božjem nalogu po narodu kao primer šta znalazi one, koji na P[ašića] dižu ruku. — Beograd, ... septembra 1926. Dragutin Dragović, nar. poslanik. — Ako se obistini ono, što je Dragović izjavio 4. septembra, ja ću se obesiti na ruku kneza Mihajla pred Upravom fondova. — Beograd, 4. septembra 1926. Nar. poslanik Dodić.»

«Novi život» pristavlja svojemu faksimilu: «Štiriindvajseti september je že davno minul in zdi se, da je g. Dodiću prisojena naravna smrt.»

To je verjetno. Toda «N. Z.» je pozabil dodati, da je Dragutinov protokol na las podoben Stjepanovemu. Obečanja iz Stjepanovega «protokola sporazuma» so skoraj še važnejša, kakor pa obljubljena smrt tolikih zaslužnih radikalskih poslancev, a tudi od njih ni bil niti eno izpolnjeno. Seveda je pa Stjepan previdnejši nego gospod Dodić — on se ni obvezal ne za roko kneza Mihajla, ne za ono bana Jelačića.

MAC

* **Izpremembe v državni službi.** V smislu razsodbe državnega sveta je Friderik Hanfen, tajnik nadzorništva parnih kotlov v Ljubljani, razvrščen v 6. skupino I. kategorije s četrto stopnjo osnovne plače. Premeščen je revizor Sima Popović od carinarnice v Dravogradu kot tajnik v generalno direkcijo carin. Vladni tajnik Vladimir Suša pri velikem županu v Mariboru v 7. skupino I. kategorije, okrajni komisar Jakob Počkaj v Dolnji Lendavi pa v 8. skupino I. kategorije. Višji davčni upravitelj Anton Žvan v Višnji gori je trajno upokojen.

* **Odlikovanje kulturnega delavca.** Na predlog ministra prosvete je kralj odlikoval z redom sv. Save I. razreda dr. Tihomira Gjorgjevića, profesorja beogradske univerze in predsednika Glavnega prosvetnega saveta.

* **Polaganje izpitov čez 8 razredno osnovno šolo ustavljeno.** V smislu ministrskega odloka z dne 16. oktobra 1926. je ustavljeno polaganje izpitov čez osemrazredno osnovno šolo za reguliranje položaja po uradniškem zakonu.

* **Spomenik kralja Petra v Novi Gradiški.** Na dan ujedinjenja je bil v Novi Gradiški svečano odkrit spomenik blagopokojnemu kralju Petru. Svečanosti je prisostvovala velika množica ljudstva iz vse okolice. Kralja je zastopal divizijski komandant iz Osjeka general Nikolić. Spomenik, ki je postavljen v mestnem parku, je izdelal Ivo Kerdič profesor na umetniški akademiji.

* **Delovni čas v državnih pisarnah.** Z novim finančnim zakonom za prihodnje proračunsko leto bo točno določen delovni čas v državnih pisarnah. V pisarnah administrativnih uradov bo trajal najmanj sedem ur na dan, v slučaju nepretrganega poslovanja pa šest in pol ure. Ob sobotah se bo delalo šest ur, ob nedeljah pa bo delalo potrebno število dežurnih uradnikov. Minister pa bo vsako leto lahko za največ 60 dni podaljšal delovni čas za eno ali dve uri dnevno brez posebne nagrade.

* **Odbor Zveze trgovskih gremijev.** Novo izvoljeni odbor Zveze trgovskih gremijev in zadrug se je konstituiral tako-le: Vilko Weixl (Maribor) predsednik, Josip Kavčič (Ljubljana) prvi poslevodeči podpredsednik J. Stermecky (Celje) drugi podpredsednik, Ernest Hieng (Ljubljana), tretji podpredsednik, Fran Zebal, (Ljubljana), tajnik in Jurij Verovšek (Ljubljana) blagajnik.

* **Odličen prijatelj našega naroda.** V Beogradu se je na dan narodnega praznika vršila pomembna svečanost, prirejena na čast Švicarju dr. Reisu, ki je kot iskren prijatelj našega naroda priskočil na pomoč v težkih časih svetovne vojne. Kralj je dr. Reisa imenoval za častnega kapetana naše vojske, zastopniki ministrstva vojske in mornarice rezervnih oficirjev in dobrovoljcev pa so mu v znak priznanja poklonili dragoceno sabljo.

* **Prometna konferenca.** Po vesteh iz Beograda se dne 8. decembra prične tamkaj konference ožjega odbora velike konference za določitev splošnega programa za gradnjo železnic. Plenum konference se sestane dne 16. decembra.

* **Francosko odlikovanje.** Francoska vlada je odlikovala dr. Fedora Aranickega, šefa izseljeniškega komisarijata in oficijelnega delegata naše kraljevine na mednarodnih konferencah za emigracijo v Ženevi in Rimu, z vitežkim križcem legije časti.

* **Izpremcmba naziva železniške postaje.** Z odlokom prometnega ministrstva je odrejeno, da se s 1. decembrom naslov železniške postaje Plase na progi Zagreb-Sušak izpremeni v naslov »Plase-Crkvenica«. Vse pošiljke, namenjene za to postajo se morajo na tovornem listu nasloviti odslej na: Plase -Crkvenica.

* **Promocija.** Za doktorja vsega zdravilstva bo promoviran danes na univerzi v Innsbrucku g. Bojan Fr. Pirc. Čestitamo!

GOSPODOM
SUKNJE in RAGLANE
dobite nedvomno najelengantnejše in na ceneje
pri tvrdki Fran Lukič. Pred škofijo 19.
Drž. uradnikom olajšana plačila.

* **Avto-promet Karlovec-Plitvička jezera.** Poštna direkcija v Zagrebu javlja, da počenši s 1. nov. dnevni poštno-potniški avtomobil na liniji Karlovec-Plitvička jezera vozi samo od Karlovca do Slunja in obratno. Pri odhodu iz Karlovca ima zvezo z brzovlakom štev. 304 Zagreb-Sušak, a pri povratku z brzovlakom štev. 301 Sušak-Zagreb.

* **Slovenko planinsko društvo v Ljubljani** opozarja vse turiste, ki posečajo planine v obmejni coni, posebno pa ob laški meji, da morajo zanesljivo pri sebi nositi legitimacije SPD, da se izognejo neprilikam s strani naših obmejnih čet. Te čete poznajo naše legitimacije.

* **Smrtna kosa.** V Mariboru je umrl g. Aleksander Štarkel, trgovec in hišni posestnik, ki je bil dolga leta predsednik trgovskega gremija v Mariboru.

* **Cvetje v jeseni.** Šopek cvetočih jagod in trobentic nam je poslala s prelepe Dolenjske učiteljica Slava Vidmar iz Leskova pri Krškem, g. J. Potočnik z Bleda pa lepega cvetja, katero je nabral pod blejskim gradom.

* **Najlepše Miklavževo darilo** za naše gospodinje je »Gospodinjski koledar« Jugoslovenske Matice za leto 1927. Dobi se pri vseh podružnicah Jugoslovenske Matice v Sloveniji, v vseh knjigarnah in v pisarnah Jugoslovenske Matice v Ljubljani, Šelenburgova ulica 8-II. Cena Din 20, za člane Din 15.

* **Zanimiva tiskovna pravda.** Pred osiješkim sodnim stolom se je predvčerajšnjim vršila obravnava proti odgovornemu uredniku virovitiškega tednika »Hrvatski glasnik«, odvetniku dr. Milanu Badovincu. Dr. Badovinac je bil svoječasno v »Hrvatskem glasniku« napadel policijo v Virovitici z besedami: »U Virovitici ima svakojakih redara, koji leže na grbači virovitičkog građanstva«. Obtoženec je nastopil dokaz resnice za policijskega stražnika Horvatha. ki je poskušal nasproti neki ženski zlorabiti uradno oblast Dokaz resnice se je posrečil vsled česar je bil dr. Badovinac oproščen

* **Morilec M. Lederer izročen ljubljanskemu sodišču.** Delavec Matevž Lederer. ki je svojedobno na Golici nad Jesenicami umoril nekega našega obmejnega finančnega stražnika, je bil te dni od avstrijskih oblasti izročen našim varnostnim organom v Mariboru in oddan v zapore deželnega sodišča v Ljubljani.

* **Proti slabokrvnosti, bledici** in slabemu teku izborno deluje Kolaferrin (železna aromatična tinktura z kolo) Izdeluje lekarna Mr. Bahovec Ljubljana »Zvezda« Kongresni trg 12 1453

Miklavž darila že kupuje,
da pridno deco obdaruje;
da tudi Vam prinese kaj
naročil naš je «Budha» čaj! 1516

Za Miklavža
modn[illegible]
[illegible] nogavice, čep[illegible]
rokavice in druge [illegible]
v največ[ji] izbiri 32
J Urbančič, Miklošičeva 20

Iz Ljubljane

u— **Članstvu Savezne strelačke družine v Ljubljani.** Uprava streljačke družine v Ljubljani obvešča vse članstvo da namerava dne 8 decembra pričeti s streljanjem. Zato sklicuje za nedeljo 5. decembra ob 9 dopoldne v salonu restavracije pri »Levu« na Gosposvetski cesti strogo obvezen sestanek vsega članstva na katerem se bo pobirala članarina ki znaša mesečno 2 Din. da lje izročile legitimacije in društveni znaki. Društveni predsednik, brig general gosp. Živković bo očrtal smernice o nadaljnem delovanju in splošnem pomenu streljačke družine Na sestanku se bodo tudi napravili poimenski zapisniki članstva po posameznih okrajih in razdelitev istih na posamezne vode. Vabijo se na ta sestanek, kakor tudi na slavnostno otvoritev streljanja, ki se bo vršila na vojaškem strelišču na »Suhem bajerju« 8. decembra. vsi delegati že ustanovljenih ali pa ustanavljajočih se streljačkih družin izven Ljubljane, da se medsebojno lahko porazgovorimo o medsebojnih vezah in enotnem delovanju. Istočasno se obvešča vse zunanje streljačke družine, da pošljejo odborove liste na naslov predsednika ljublj. savezne streljačke družine gosp. brig. generala Milosava Živkovića Vse, ki žele se pristopiti v streljačko družino, obveščamo, da se dobe prijavnice v Tourist-Office, palača Ljubljanske kreditne banke, pri predsedniku Slov. lovskega društva gosp. dr. Lovrenčiču, Tavčarjeva ulica 12, in od 17.30 do 19.30 v pisarni Udruženja rez. oficirjev, Kazino II. nadstr. Vse one, ki so dvignili prijavnice, pa jih niso še vrnili. pa obveščamo, da jih lahko oddajo v nedeljo dne 5 t. m. na zbornem mestu »pri Levu«, kjer se jim bodo izdale tudi legitimacije. Uprava streljačke družine želi pričeti z intenzivnim delom kar pričakuje tudi od svojega članstva. — Sekretar družine.

u— **Starše in učiteljstvo** opozarjamo na predavanje, ki bo v nedeljo, 5. t. m. ob 10. dopoldne v zbornični dvorani naše univerze o vprašanju, kako se določujejo najprimernejši poklici za otroke s pomočjo eksperimentalne psihologije. »Ženski Pokret« v Ljubljani je prepričan. ker se je doslej o tem velevažnem predmetu pri nas le malo govorilo in pisalo, da ustreže s predavanjem zlasti staršem in učiteljstvu. Esperimentalna psihologija dobiva vedno večji pomen za življenje, ker kaže pota. po katerih se pride do pravilnih sklepov o tem. za katero delo je vsak najbolj sposoben.

u— **Ljubljanske izložbe** so te dni za Miklavža v polni paradi. Šetajoče občinstvo. ki navzlic vlažnemu hladu in meglenim večerom pohiteva na promenado, se v gručah ustavlja pred posameznimi izložbenimi okni ki vabijo z okusnim aranžmanom, izobiljem in finočo izložbenih stvari ter z vsemi modernimi tehničnimi pripomočki večerne reklame. Ne samo v glavnih promenadnih ulicah, tudi drugod znotraj ljubljanskega pomerija so tvrdke letos za Miklavževo vložile trud za okusno opremo svojih izložbenih oken ter deloma celega prospekta prodajnih lokalov, ki so ponekod moderno preurejeni v pročelju in notranjosti. Ljubljana zasije zvečer, ko zažarijo številne žarnice v izložbah in se iz njih prelivajo vse mogoče nijanse, v čisto drugi sliki, kakor smo je bili navajeni doslej. Prizadevanje ljubljanskih tvrdk za olepšanje lastnih podjetij in s tem tudi celega lica Ljubljane je tem bolj hvalevredno, ako upoštevamo težke gospodarske prilike in vse neugodnosti, s katerimi se morajo boriti naši trgovski, obrtniški in industrijski krogi.

u— **Film o potovanju švedskega princa Viljema v Kongo** se predvaja danes 4. decembra ob 14. in jutri dne 5. decembra ob 9.15 in 10.30 v kinu Matica. Vse vstopnice po 4 Din za vsak sedež je dobiti pri blagajni kina Matice. Opozarjamo občinstvo, da je za vse predstave nekaj vstopnic na razpolago; vsakdo, kdor hoče ta velezanimivi film ogledati, naj si zasigura vstopnico čimpreje, ker bo naval k predstavam z ozirom na zanimivi film velik.

Danes v soboto
„Koncert vojaške godbe"
v kavarni „Evropa"
Začetek ob 9 uri zvečer

u— **Življenje in umiranje v Ljubljani.** Glasom zdravstvenega izkaza mestnega fizikata se je v dobi od 22 do 30. novembra rodilo v Ljubljani 32 otrok (23 moškega, 9 ženskega spola), med temi 1 mrtvorojenček umrlo pa je 10 moških in 14 žensk, skupaj torej 24 oseb in sicer: 5 oseb za boleznijo na srcu 3 za pljučnico, 2 za jetiko, 1 za trebušnim legarjem, 1 za rakom, 1 za ostarelostjo, 6 oseb vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 4 osebe vsled smrtnih nezgod, 1 oseba pa je izvršila samomor. Izmed umrlih so 3 osebe dosegle starost nad 70 let. Na nalezljivih boleznih je obolelo 6 oseb: 2 na legarju, 2 na davici, 1 na ošpicah in 1 na dušljivem kašlju.

u— **Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj** ponovno vabi vse svoje člane in prijatelje, da se udeleže Miklavževega večera dne 5. t. m. od 16. do 18 ure v kazinski dvorani. Prijave sprejema dvorska knjižnica med poslovnimi urami do sobote.

u— **Napredno gospodarsko in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo** vabi na predavanje Zveze kulturnih društev, ki bo v soboto dne 4. decembra ob 20. uri v prostorih gostilne M. Sokliča, Pred Konjušnico, Predava g. prof. Dolžan »O stališču človeka v naravi«. — Društvo priredi za svoje člane in njih druž ne Miklavžev večer dne 5. t. m. ob 18 uri v gostilniških prostorih g. M. Sokliča. Pred Konjušnico. Darila, namenjena svojcem, se sprejemajo istotam in isti dan od 14. do 18. ure

u— **VII. Slovanski večer**, ki ga vsako leto priredi JNAD »Jadran«, se bo v letošnji zimski sezoni vršil dne 12 februarja v Sokolskem domu na Taboru. Opozarjamo na to že danes, in prosimo ostala društva, da ne prirejajo na ta dan svojih prireditev.

u— **Kurz iz alkoholnega vprašanja** se bo vršil v Akademskem kolegiju (Kolodvorska ulica) danes, dne 4. t. m. ob 7 Predaval bo br Cerkvenik. Po predavanju seja »Mestnega središča T M«

MIKLAVŽEV VEČER
PRIREDI
S. K. JADRAN
NEDELJO OB 19.30
RESTAVRACIJI MRAK

u— **Dobrote in nevarnosti Miklavževega sejma.** Vzdolž Kongresnega trga stojita že par dni dve vrsti stojnic, na katerih je vse polno dobrot, ki jih bo kmalu delil Miklavž vsem pridnim Med obema vrstama se krečejo ves dan ljudje, ki pridno nakupujejo in nosijo domov Zvečer se stvori tamkaj gosta gneča, miklaževke švigajo mimo ušes. pa tudi na hrbtu jo začutiš včasih. ako postaneš preveč nagajiv Čebljanja, smeha in veselja ne zmanjka do poznih ur, ko prodajalke skrijejo parklje in Miklavžke v zaboje, da jih razpostavijo zopet naslednjega dne Med to nedolžno vrvenje se včasih utihotapijo tudi tak elementi, ki imajo zle namene in radi posegajo v tuje žepe Doslej sta bila na Miklavževem trgu prijeta že dva žeparja. Včeraj dopoldne je stražnik ustavil zopet neko 10letno deklico, ki si je nabrala nepoštenim potom na raznih stojnicah celo papirnato vrečico parkljev, Miklavžev, trompet in slaščic.

»Aleksandre Dumas«
GROF MONTE KRISTO
Pot do gospodstva nad svetom
Popolnoma novo! Popolnoma novo
Pride Pride Pride
ELITNI KINO MATICA

MARKO
Marko Marko
drzno stavi
Velika interesantna pustolovščina
Predstave ob 4. pol 6, pol 8, 9 — Kino Ideal

Velika prodaja za Miklavža
danes daje do 5. decembra
Cene posebno znižane!!
VOIKA
123 0

u— **Vlak jo je pograbil.** Ko je šla gostilničarka Zofija Mikličeva iz Mavrarjeve ulice št. 4 v četrtek okrog 13 ure po cesti mimo železniškega skladišča pri državnem kolodvoru in hotela prekoračiti železniški tir, je v istem trenotku privozil mimo premikalni stroj, na katerega je bilo priklopljenih več vagonov Mikličevo je zadnji vagon pograbil za obleko ter jo vlekel kakih 8 korakov s seboj. Na njen krik je strojevodja Adolf Verdier stroj takoj ustavil in skočil ponesrečenki na pomoč O nesreči je bila obveščena reševalna postaja ter je bila Mikličeva takoj z rešilnim vozom prepeljana v bolnico, kjer pa se je izkazalo, da je dobila k sreči le lahke telesne poškodbe

u— **V društvu »Soča«** predava danes v restavraciji »Ljubljanski dvor« gospod inšpektor Josip Wester o dr. Gradnikovih poezijah »De Profundis« K zanimivemu predavanju vabimo vse Sočane in prijatelje. Začetek ob 8.30 zvečer. Vstop vsem prost.

u— **»Grofica Marica«** ta priljubljena opereta se vrši v nedeljo ob 3. pop. že 23.tič »Udruženje gled. igralcev« mestni odbor Ljubljana, vabi tem potom vse prijatelje in znance kakor tudi ljubitelje gledališča na to predstavo. Ob tej priliki izdano sliko ge. Poličeve dobi vsak posetnik brezplačno pri blagajničarki.

u— **Gospod,** ki je snoči med 16. in 17. uro vzel dežnik v kavarni Emona, naj ga takoj vrne, sicer ga oddam državnemu pravdništvu.

u— **Damski česalni saloni** bodo v nedeljo 5. t. m radi Miklavževih zabav ves dan odprti. 1534

u— **Opozarjam** slavno občinstvo na svoj današnji inšerat. — Vinko Bon. 1537

u— **»Ljubljanski Sokol«** ponovno vabi na svoj Miklavžev večer. ki bo v nedeljo 5. t. m in sicer za deco ob 3. popoldne, za odrasle ob 8 zvečer v društveni telovadnici v Narodnem domu. Opozarja se, da dospe letos Miklavž z izredno mnogobrojnim in sijajnim spremstvom najprej v Narodni dom in sicer točno ob 3. popoldne, ker ima potem še nebroj obljubljenih obiskov; vsled tega prosimo točne udeležbe. — Vstopnina za odrasle Din 5.—, za deco Din 3.—; predprodaja vstopnic v sejni dvorani danes od 4 do 7 popoldne in v nedeljo od 9 do 12. dopoldne, istočasno se sprejemajo tudi darila. Popoldne in zvečer sodeluje vojaška godba 1532

u— **Sokolsko društvo Ljubljana II.** priredi v nedeljo, dne 5. t. m. Miklavžev večer in sicer popoldne od 16. do 18. za deco in naraščaj na Šentjakobskem gledališkem odru. zvečer pa od 20. ure dalje v salonu gostilne pri Lozarju v Rožni ulici. K obilni udeležbi vabimo vse stariše naše sokolske mladine. ki bo gotovo nadvse vesela, da spremje darila iz rok Miklavževih. Vabimo tudi vse ostalo Sokolstvu naklonjeno občinstvo. Darila sprejemamo isti dan zjutraj od 8. do 12 ure na Šentjakobskem gledališkem odru. Pristojbina za vsak paket 1 Din. Vstopnine ni! 1533

u— **Sokolsko društvo na Viču** priredi v nedeljo, dne 5. t. m. svoj »Miklavžev večer« v Sokolskem domu in sicer za deco ob pol 18. za odrasle ob 20 uri. Opozarja se, da dospe letos »Miklavž« z izredno sijajnim spremstvom in sicer točno ob pol 18. uri. K obilni udeležbi vabimo vse stariše naše sokolske mladine. ki bo gotovo nadvse vesela. da spremje darila iz Miklavževih rok. Vstopnina za popoldansko prireditev 3 Din, za večerno 5 Din otroci so v spremstvu starišev prosti. Po sporedu prosta zabava in ples 53

u— **Miklavžev večer pri »Draščeku«** Bohoričeva ulica 9. je 5. decembra. Amerikanska godba. Ples Začetek ob 17. 1535

u— **Plašče za deklice** od dveh let dalje priporoča tvrdka F Lukič, Pred Škofijo 19.

u— **Došla za Miklavža** velika izbira modernih otroških predpasnikov, nizke cene. Krištofič-Bučar. Ljubljana. Stari trg 99

u— **Miklavž pride v gostilno Kolezijo** jutri v nedeljo ob 18. uri. Darila se sprejemajo do 17. ure. 1521

u— **Miklavžev večer** ima danes, ob 8. zvečer ljubljanska »Edinost« v društvenih prostorih Gajeva ulica 2-I. Vabljeni vsi prijatelji društva.

u— **Kolizejski oder** priredi v nedeljo 5 t. m ob 8. zvečer Miklavžev večer v salonu restavracije pri »Levu«, Gosposvetska cesta. Kdor želi, da pride Miklavž na njegov dom, naj javi do nedelje opoldne v restavracijo pri »Levu«.

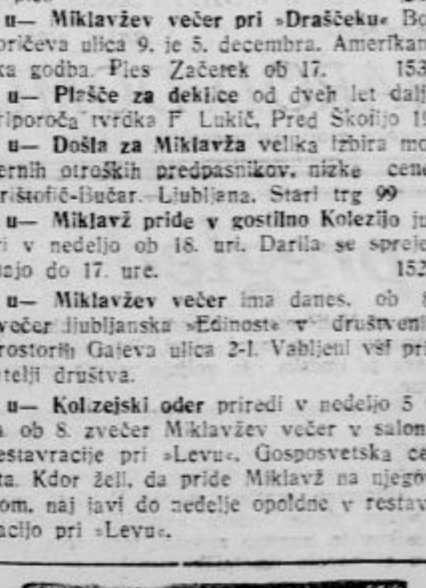

Iz Maribora

a— **Gospodarsko in politično društvo za magdalenski okraj** ima danes ob 20 uri v gostilni Fridau na Tržaški cesti širšo odborovo sejo. Ker so na dnevnem redu volitve v oblastno skupščino. se vabijo vsi člani in somišljeniki, da se seje zanesljivo udeleže Vabi ne bo Odbor.

a— **Vse pristaše SDS v Mariboru opozarjamo,** da poteče reklamacijski rok 9. t. m. Ker smo pri pregledu volilnih imenikov v Mariboru opazili, da mnogi naši ljudje niso vpisani in ker na drugi strani potrebujemo od vsakega dokumente (krstni list, domovnico, pri državnih nameščencih uradno potrdilo o nameščenju pri dotičnem uradu, pri drugih potrdilo občine, odnosno policije o šestmesečnem bivanju v občini, pri Slovanih, ki še nimajo državljanstva; tudi potrdilo kake narodne organizacije, da so Slovani po plemenu in jeziku!), prosimo, da se vsakdo sam tudi zanima za to, ali je vpisan ali ne Imeniki so stalno na razpolago in na vpogled v našem tajništvu, Cankarjeva ulica 1. med 8. in 12 ter med 15 in 18. uro. — Oblastno tajništvo SDS v Mariboru

a— **Odhodnico B. Borku,** svojemu marljivemu odborniku od vsega početka ustanovitve do danes priredi Jugosl.-češkosl. liga v Narodnem domu 11 t. m. zvečer. K temu prijateljskemu večeru, pri kojem je med drugim obljubil tudi sodelovati orkester Češkega kluba. so vabljeni brez posebnega vabila zlasti vsa društva, kjer je deloval g. Borko in tudi ona, v katerih prid je imenovani delal ter samo ob sebi umevno njegovi prijatelji v Mariboru da se dostojno poslovimo od idealnega in neumornega kulturnega delavca Maribora

a— **Otroke na morje.** Občinski svet je sklenil, da daruje pomladku Rdečega križa 10.000 Din pod pogojem, da se s tem omogoči pošiljanje otrok na morje. Mladinski svet občine pa bo imel zato pri tem soodločujoče besedo.

a— **Občina za božičnice.** Mestna občina je razdelila za prirejanje božičnic večje zneske, in sicer: Dnevnemu zavetišču 20.000 Din, Društvu za podporo revnih učencev, ki je že prejelo 10.000 Din, pa še nadaljnih 10.000 Din

a— **Subvencija občine.** Jugoslovenskemu novinarskemu udruženju je nakazala mariborska občina 1000 Din podpore in mariborski podružnici SPD 1000 Din.

a— **Miklavžev večer** v nedeljo ob 16 v Narodnem domu bo letos prav zanimiv in je namenjen tudi odrasli publiki Poleg »Čarobne srajce«, ki bo s svojo opremo gotovo vse očarala, se vprizori tudi letos priznana »Miklavž prihaja«, nakar bo Miklavž res prišel z vsem svojim sijajnim spremstvom, Sodelovala bo godba »Drave«. Darila izročite do 12 ure v nedeljo pri hišniku Narodnega doma Predprodaja vstopnic pri Zlat. Brišnikovi Blagajna v Narodnem domu bo otvorjena od 15 ure naprej. Čisti dobiček je namenjen za obmejno deco.

a— **Nabiralni dan ljudske knjižnice** bo danes v soboto in jutri v nedeljo Mladi nabiralci, ki se bodo žrtvovali, dobe potem ugodnosti pri posojevanju.

a— **Gospa Poličeva kot grofica Marica v Mariboru** Upravi Narodnega gledališča je uspelo pridobiti priznano umetnico gospo Poličevo, članico ljubljanske opere za nastop v »Grofici Marici«. Predstava se vrši nocoj ob 20 uri mesto »Lepe Helene« Za nocojšnjo predstavo imajo abonenti popust.

a— **Gledališki sosvet.** Radi reševanja osebnih zadev pri gledališču je občinski svet sklenil ustanoviti sosvet, v katerem bodo trije zastopniki mestne občine in trije recenzenti, član Jugoslovenskega novinarskega udruženja. O predlogu pa bo sklepal še odsek

Iz Celja

c— **Izredni sestanki članov krajevnih organizacij SDS za Celje mesto in okolico.** Vsled razpisa volitev v oblastno skupščino in izvedbe reklamacij se vršijo izredni sestanki članov krajevnih organizacij Za mestno organizacijo bo sestanek zaupnikov in odbornikov danes ob 8 zvečer v klubovi sobi Celjskega doma. — Za krajevno organizacijo Celje okolica je sestanek danes ob 5. popoldne v gostilni Podržaj na Bregu. — Oba sestanka sta velike važnosti in je udeležba za odbornike in zaupnike strogo obvezna

c— **Gremij trgovcev v Celju** naznanja vsem gospodarskim krogom v Celju in celjski okolici, da uraduje referent zbornice v torek, dne 7 decembra od 8. do 12 ure v ravnateljski sobi Prevozne družbe d. d. (poslopje carinarnice). Stranke, ki žele o zadevah zbornice kaka pojasnila, naj se pri njem v določenem času zglase

c— **Ljudsko vseučilišče.** V ponedeljek 6 t. m. je nadaljevanje predavanja o Henriju Fordu Vstop k predavanju je tudi nečlanom dovoljen

c— **Koncert Celjskega godbenega društva** Danes ob 8 zvečer bo v veliki dvorani Celjskega doma simfonični koncert Celjskega godbenega društva Po koncertu je ples. Na koncertu sodelujejo poleg popolnega orkestra društva še posamezni solisti.

Plenarna seja trboveljskega občinskega zastopa

V soboto teden se je vršila prva plenarna seja novoizvoljenega občinskega zastopa. Navzoči so bili vsi občinski svetovalci in odborniki. Na dnevnem redu je bil proračun za leto 1927.

Sejo je otvoril župan *Sitter*, ki je uvodoma apeliral naj bi občinski zastop složno deloval, ne oziraje se na strankarsko pripadnost.

Zatem je predlagal obč. svetnik *Krušič*, poslovni red za seje, po katerem je čas govora referentov neomejen, za debatante pa 10 minut. Sprejeto. Obč. svetovalec *Malovrh* je nato prebral celotni proračun, nakar se je pričela o poedinih postavkah podrobna razprava.

Postavke pri dohodkih so se sprejele brez nadaljnega, prav tako tudi postavke za ohranitev, uporabo in upravo občinskega premoženja. Interesanten je bil predlog obč. odbornika *Pencla* (bernotovec), naj bi se vršile plenarne seje v socijalističnem Delavskem domu, in predlog obč. odbornika *Arnška* (klerikalec), naj bi se vršile v klerikalnem Društvenem domu. V imenu večine je odgovoril Krušič, da je že vse pripravljeno, da se izvrše adapcijska dela v občinski posvetovalnici in da izgovor o premajhnem prostoru nikakor ne bo držal.

Pri postavki za splošno upravo, in sicer za županove letne prejemke, je prevzel predsedstvo podžupan *Vodušek*. Sprejete so bile vse postavke v znesku 361.300 Din in tako tudi postavke za podjetja v znesku 439.500 Din. Obč. odbornik *Ahac* je povdarjal potrebo vodovoda v Planinski vasi, *Ferdo Roš* pa v Hrastniku. Obč. svet. Roš je tudi predlagal, naj bi se občinski konji prodali. Na pojasnilo, da je ta postavka aktivna, je svoj predlog umaknil.

Brez dališe debate so bile sprejete postavke za varstveno redarstvo in za seimsko redarstvo v skupni vsoti 173.060 Din. Pri obravnavanju požarnega redarstva se je prebrala prošnja gasilskega društva v Hrastniku za podporo 50.000 Din. Obč. svetovalec Krušič je pojasnil, da je starešinstvo dovolilo samo 10.000 Din. Obč. odbornik *Miloš Roš* je bil za podvojitev, končno pa je bil sprejet predlog podžupana Voduška, da se občina zavezuje prispevati društvu tudi prihodnje leto.

Postavke za zdravstveno oskrbo so bile sprejete prav tako neizpremenjeno. Obč. odbornik Arnšek je želel, naj se zgradi v Hrastniku javno stranišče, Ferdo Roš pa, naj se poskrbi, da bo občinski voz za fekalije vsem občanom v Hrastniku enakomerno na razpolago.

Pri proračunu krajnega ubožnega sklada je povedal referent, da se je starešinstvo zavedalo dolžnost do revežev in da je v posojilu, o katerem se bo govorilo na drugem mestu, poskrbljeno za zboljšanje usode občinskih revežev.

Pri postavkah za cestne in vodne stavbe ter prometstvo so govorili *Vodušek*, obč. odbornik *Koren* in obč. svetnik *Klenovšek*. Koren je bil mnenja, da bi bil mogoč nov vir dohodkov, če bi občina prevzela obe elektrarni v svojo oskrbo. Predlog je bil v načelu sprejet in bo občina stopila v stike, če se bo dala stvar izvesti.

Neizpremenjeno so bile sprejete postavke za poljedelstvo. Arnšek je govoril za podporo gospodinjski šoli v Hrastniku. Župan mu je odvrnil, da se bo o tem še razpravljalo.

Od postavk za bogočastje, prosveto in umetnost do konca proračuna je poročal podžupan Vodušek. Obč. odborniki Jordan, Arnšek in Ahac so bili za večjo podporo cerkvi. Referent je pojasnil dolžnosti občine do cerkve, nakar je bila sprejeta postavka 10.000 Din proti glasovom omenjenih treh. V nadaljnem razpravljanju je bilo sklenjeno posojilo za zgradbo šolskega poslopja v Trbovljah in v Hrastniku v znesku 2 milijonov dinarjev, za ubožno hišo za Trbovlje in Hrastnik pa posojilo v znesku 500.000 Din.

Pri obračunavanju obč. osnovnega premoženja je vprašal obč. odbornik Arnšek župana, kaj je s 100.000 Din, ki jih bo treba plačati TPD za odstranitev plazovja. Informacije o tem je nato podal podžupan, na kar je poročal župan o svoji intervenciji na velikem županstvu in o razgovoru o tej zadevi s TPD. Nadejati se je, da bo prišlo do sporazuma. Končno je bil proračun v celoti sprejet in kaže sedaj sledeče lice: redni dohodki 200.000 Din, 150% doklada na trošarino 446.207 Din, samostojno doklada a) na pivo (12.50 Din od hektolitra) 20.000 Din, b) na žganje (15 Din od hektolitrske stopnje) 280.000 Din, skupno torej 946.267 Din. Davčna odmera znaša 2,672.393 Din. Od te vsote se računa 89% doklada od direktnih davkov 2,378.429, tako da znašajo vsi dohodki 3,324.696 Din. Ker znašajo skupni izdatki 3,323.005 Din izkazuje proračun 1.691 Din prebitka.

Vse Trbovlje govorijo o filmu, katerega predvaja *Sokol-Kino Trbovlje* dne 4. in 5. decembra 1926. in ki se imenuje

DANTEJEV PEKEL,

film gigantskih dimenzij, v katerem se vidi življenje v prvih urah po smrti, grehi in zablode sveta ter večna kazen v peklu.

Tudi Vi zaslužite pekel, ako si ne ogledate ta filmski umotvor!

Pri večernih predstavah ob 8. uri igra ojačen salonski orkester.

SOKOL-KINO TRBOVLJE.

Iz Kranja

r— *Nocojšnji družabni večer SDS.* Opozarjamo vnovič vse pristaše in somišljenike, da z rodbinami posetijo nocojšnji družabni večer SDS v proslavo prvdecembrskega dne v Narodnem domu. Govoril bo minister n. r. g. dr. Kramer. Preskrbljeno je za zabavo z godbo in plesom!

r— *Novi gasilni društvi.* Preteklo nedeljo je bilo ustanovljeno v Zapogah pri Smledniku prostovoljno gasilno društvo, prihodnjo nedeljo pa bo ustanovni občni zbor gasilnega društva na Suhi.

r— *Potrebna beseda.* Gotovi krogi iz kranjskega meščanstva, ki se hočejo prištevati med naprednjake in narodnjake, se stalno absentirajo od narodno-kulturnih prireditev. To se je pripetilo tudi sobotnemu družabnemu večeru Sokola in njegovi slavnostni akademiji v proslavo državnega praznika, kjer pač ne more obveljati pred narodno dolžnostjo noben izgovor. Nesebičen trud tukajšnjih kulturnih organizacij pač lahko zahteva upravičeno moralne in gmotne podpore od našega meščanstva. To pribijemo sedaj, ko stopamo v živahno društveno sezono, da bodo poznejе jasni in odločni odgovori.

r— *Miklavževi prireditvi.* V nedeljo dne 5. decembra ob 17. uri obišče Miklavž z darili v Narodnem domu sokolsko deco, zvečer ob 19. uri pa v Stražiškem Sokolskem domu odrasle Sokole.

r— *Namesto cvetlic* na grob blagopokojne gospe Rohrmannove je darovala obitelj Köstlova tukajšnji Narodni Čitalnici 50 dinarjev.

r— *Sokolova akademija* v proslavo praznika ujedinjenja je krasno uspela. Večer je otvoril orkester s koračnico «Ujedinjenje», nakar je g. prof. J. Kolar v vzešenih besedah nanizal naloge našega človeka naprem državi in Sokolstvu. V telovadnem delu so odnesli palmo člani z boksom, odlična je bila izvedba valčkovih, ne preveč efektnih vaj po članicah, manj posrečen je bil nastop obeh naraščajev. Koncertne točke so bile sprejete z navdušenjem. Prvi nastop Kranjskega okteta je publiko fasciniral. Pokazal je, da je dosegel v zelo kratkem času vežbanja pod vodstvom g. Bervarja lepe uspehe. K uspehu je znatno pripomogel tudi čitalnični orkester pod vodstvom g. Završnika z novo naštudiranimi deli. Alegorična slika je efektno zaključila spored. Pri prosti animirani zabavi so igrali tamburaši «Edinosti».

Iz Prekmurja

Narodni praznik 1. decembra se je praznoval v Murski Soboti slovesno. Božje službe so se opravile v vseh treh cerkvah. Na srezkem poglavarstvu so se mnogi vpisali v knjigo čestitk. Trgovine so bile zaprte, delo je počivalo. Sokol je ob 11. uri zaprisegel članstvo in naraščaj, zvečer pa je priredil predavanje br. Hočevarja o Sokolstvu in prijateljski sestanek.

Srezki zbor SDS za srez Murska Sobota se vrši v nedeljo 5. t. m. ob 10. dop. v gostilni Josipa Turka v Murski Soboti. Ta zbor bo postavil kandidate za oblastne volitve. Na zboru bo navzoč tudi nar. poslanec g. dr. Pivko. Isti dan ob 3. popoldne bo tudi srezki zbor v Beltincih za srez Dolnja Lendava z istim namenom: postavitev kandidatov z oblastne volitve. Tudi tu bo navzoč nar. poslanec g. dr. Pivko. Pričakuje se na obeh zborih številne udeležbe.

Nov denarni zavod se je ustanovil v Murski Soboti. Imenuje se «Kreditna zadruga za trgovino in obrt r. z. z o. z.» Poslovati je pričel 2. t. m. Svoje lokale bo imel v hiši g. industrijalca Benka (nekdanja Jungkunceva hiša), ki je tudi načelnik zadruge. Na ustanovnem občnem zboru so pristopile zadrugi najuglednejše soboške in druge prekmurske osebnosti, ki so takoj podpisale in vplačale deleže ter poleg tega še prevzele garancijo za zadrugo do 2 milijonov dinarjev. Zadruga bo brezdvomno postala vodilen denarni zavod Prekmurja, zato jamčijo osebe, ki so v načelstvu.

Vsled izselitve bančnega ravnatelja gospoda Koširja izpraznjeno stanovanje v občinski hiši v Murski Soboti je stanovanjsko sodišče podelilo rodbini Justin. Rodbina obstoji iz sina profesorja, dveh hčera učiteljic, izmed katerih je ena poročena, ter matere, vdove po državnem uradniku. Dosedaj so stanovali štiri leta v sosednji občini Rakičan ter vsak dan hodili nad 3 km daleč na svoja službena mesta. Poleg tega so pa sedaj tudi v Rakičanu deložirani, ker je njihovo stanovanje razlaščeno v svrho drž. kmetijske šole v Rakičanu. S to odločbo stanovanjskega sodišča se strinja vsa naša javnost in le želeti je, da se ustvari možnost, da se bo mogla rodbina Justin čimprej vseliti v novo stanovanje.

Izjava

Izjavljava, da nisva plačnici za eventuelne dolgove, katere bi napravil kdorkoli na najin račun. 1536

MARIJA RIHTAR, FRANJA KRALJ

Dopisi

JESENICE. Sokolsko društvo na Jesenicah priredi v nedeljo, dne 5. t. m. Miklavžev večer, in sicer ob 18. uri v društveni telovadnici za naraščaj in deco, ob 20. uri in pol pa v kolodvorski restavraciji za članstvo. Darila za naraščaj in deco se pobirajo od 16. do 20. ure v telovadnici, darila za članstvo pa od 19. do 20. ure v pisarni br. Ozvalda v restavraciji. 1538

RADOVLJICA. Sokolsko društvo priredi v nedeljo, dne 5. t. m. svojega običajnega »Miklavža«, in sicer ob 17. uri za deco in ob 20. uri za odrasle.

SLOVENJGRADEC. Udruženje vojnih invalidov Slovenjgradec priredi v nedeljo, dne 5. decembra v prostorih hotela Balkan javno tombolo, združeno s srečolovom. Dobitki bodo precej veliki in krasni ter imajo vrednost približno Din 6.000. Srečke se dobe v tobačnih trafikah g. Alberta Puncerja in Franca Zemljiča.

MARENBERG. Dne 28. novembra je priredilo telovadno društvo »Sokol« Marenberg-Vuhred Finžgarjevo dramo »Veriga«. Izredni požrtvovalnosti bratov in sester Sokolov se je zahvaliti, da se je društveno in družabno življenje v Marenbergu zopet osvežilo ter da je prireditev v vsakem oziru prav ugodno uspela.

KOZJE. Prostovoljno gasilno društvo v Kozjem naznanja, da so bile izžrebane številke društvene loterije objavljene v »Jutru« z dne 10. novembra, v »Slovencu« 11. novembra, v »Slov. Gospodarju« in »Kmetskem listu« pa ravno isti teden. Kdor še ni pregledal srečk, naj to stori takoj in javi društvu slučajno izžrebano številko do dne 10. t. m. Na poznejе došle prijave za dobitke se ne bo oziralo. Kdor vpraša pismeno za pojasnilo, naj priloži znamko za odgovor. Gasilno društvo v Kozjem.

POPRAVEK. V številki 266 od 18. novembra 1926 ste na strani 7 v 5. stolpcu v dopisu iz Most objavili, da je deželna vlada pritožbo g. Ivana Lapajneta, glede ograje Lapajnetovega vrta ob Zaloški cesti v letu 1919 rešila in da se je proti temu g. Lapajne pritožil na upravno sodišče, kjer je stvar ležala do letos. Tu navedene činjenice niso resnične, marveč je pritožba Ivana Lapajneta šele dne 1. septembra 1926 došla na upravno sodišče in bila že z odlokom od 7. septembra 1926, torej po preteku enega tedna završena. — Celje, dne 24. novembra 1926. Upravno sodišče za Slovenijo s Prekmurjem. Predsednik Vrtačnik.

Sport

Važen sklep JNS. Na svoji zadnji seji je JNS sklenil, da smejo odslej podsavezi verificirati samo one igrače, ki bodo predložili potrdilo svojega starega kluba, da so se pravilno odjavili ter da so napram klubu, iz katerega so izstopili, izpolnili vse svoje obveznosti.

SK Jadran. V nedeljo dopoldne v slučaju ugodnega vremena trening tekma z SK Krakovo. Nastopijo: Varoga-Steiner, Zor-Hudales, Žnidaršič, Kos-Markič, Milač, Banovec, Gärtner, Kotar. — Tajnik.

Tenis sekcija SK Ilirija priporoča svojim članom zimski trening na pokritem tenis prostoru TKD Atena v Kolizeju. Prispevek za zimsko sezijo znaša za akademike in šolsko mladino 155 Din, za vse druge 260 Din. Vsaka partija igra dvakrat na teden po poldrugo uro. Pismene prijave sprejema načelnica tenis sekcije TKD Atena ga. Janežičeva, Ljubljana, Erjavčeva cesta 24. — Načelnik.

Lvovski Pogon v Zagrebu. Za Božič je Hašk pridobil poljskega prvaka Pogona, ki bo igral v Zagrebu dve tekmi.

Nov svetovni rekord v hoji. Italijan Valente je nedavno v Bologni postavil z 1:39:21.1 nov svetovni rekord v hoji na 20 km. Dosedanji rekord je imel Danec Petersen.

Članstvu ASK Primorja! Glavna skupščina ASK Primorja, ki je bila določena za 5. december, se odlaga na dan 12. decembra t. l. Skupščina bo v areni Narodnega doma ob 9. uri dopoldne. —

Srečke državne razredne loterije

I. razreda trinajstega kola. Zrebanje se vrši 11. januarja 1927. Država je povišala dobitke od

39 na 82 milijonov dinarjev

ter pomnožila število srečk na 250.000. Dobitkov je 125.000, tako

da mora vsaka druga srečka zadeti.

Največji dobitek 4,200.000 Din

Zato naj vsakdo izkoristi priliko in naj naroči takoj po priloženi dopisnici srečke

za sebe, za ženo, za otroke.

Posebno ugodnost ter hiter in točen pregled žrebanja bomo nudili vsem onim, kateri bodo srečke naročili pri našem zavodu, ker

bomo v „Jutru“ redno priobčevali številke izžrebanih, pri nas kupljenih srečk.

Torej, nobenega povpraševanja, iskanja in potov. Vse boste zvedeli iz „Jutra“.

Pri zadnjem žrebanju je bilo izžrebanih 239 pri nas kupljenih srečk. Dobitke, med njimi prava bogastva, smo izplačali brez vsakega odbitka.

Poskusite torej tudi Vi svojo srečo, ker vsak je sam svoje sreče kovač ter naročite srečke, predno bodo razprodane.

Iz prijaznosti prodaja srečke za Ljubljano oglasni oddelek „Jutra“.

Zadružna hranilnica Ljubljana

Sv. Petra cesta 19.

Gospodarstvo

Krediti Narodne banke in tečaj dinarja

Včasih so izjave o finančni politiki Narodne banke in o razvoju dinarjevega tečaja z odgovornih mest kar deževale. Pa je sledil dolg presledek in zato bo sedaj zopet zanimalo, ako objavimo glavne misli razgovora, ki ga je imel urednik gospodarskega dnevnika informacijske redakcije «Oko» v Beogradu z generalnim ravnateljem Narodne banke dr. Dragoljubom Novakovićem. Na stavljena zadevna vprašanja je dr. Novaković izjavil med drugim naslednje:

Emisijski zavod Narodna banka ima po zakonu za cilj, da regulira obtok novčanic, da ščiti domačo valuto in da daje kratkoročne kredite gospodarstvu v državi. Narodna banka more vplivati na reguliranje kreditnih odnošajev, ali sama nima niti za cilj niti ne more regulirati teh odnošajev. Kreditni odnošaji so mnogo večji od kreditov, s katerimi Banka razpolaga. Za sedaj ima na razpolago 1.3 do 1.5 milijarde dinarjev, ki jih lahko izda na kratkoročni kredit. In to je seveda v resnici eskomptiranje in ne kreditiranje, ker cilj Narodne banke ni kreditiranje, temveč reguliranje obtoka novčanic. Omenjeno eskomptiranje se more po sedanjem stanju izvršiti kakor rečeno samo do 1.5 milijarde dinarjev. Eskompt se more povečati le tedaj, ako se poveča podloga, in Narodna banka more izdati v celem trikrat večjo vrednost od svoje podloge.

Izdajanje novčanic pa je vprašanje opreznosti, ker je to vprašanje dinarjeve vrednosti in njegove stabilizacije. To se pravi: Narodna banka lahko izda samo toliko novčanic, kolikor jih obtok lahko prenese, ne da bi to neugodno vplivalo na dinar.

Glede pritožb zaradi neenake razdelitve kreditov po pokrajinah je dr. Novaković odločno izjavil, da so neosnovane. Kdor ima pravico na kredit pri Narodni banki in nudi zadostne garancije, lahko dobi ta kredit. Gleda se na to, da se daje kredit tam, kjer je stvarna potreba, in da se nudi v večji meri tam, kjer ga bolj potrebujejo.

Glede dinarja je izjavil, da je njegov tečaj dejansko stabiliziran, ker se že dve leti nahaja na istem nivoju, ter da se ima nadaljevati delo v pravcu konsolidacije dinarjevega tečaja. Stabilizacija je za sedaj dejanska, a za zakonsko stabilizacijo bo potrebno, da se ta stabilizacija še nekoliko let drži in postane proizvod naših gospodarskih in finančnih prilik. Kadar se bo to zgodilo, je vprašanje definitivne zakonske stabilizacije le stvar donošenja zakona v skupščini. Tedaj se bo moglo preiti na zlato valuto.

Dolg pri Narodni banki naša država redno vsako leto odplačuje tako z deležem pri dobičku banke kakor z vsotami, ki so predvidene v to svrho v državnem proračunu.

Dr. Novaković je za nadaljevanje sedanje aktivne devizne politike, češ, da dosedanji rezultati govore za to. Narodna banka mora intervenirati na borzah, ker je struktura našega gospodarstva takšna, da je v gotovem času preveč deviz na razpolago, drugič pa jih manjka. Tu nastopa Narodna banka, ki po potrebi kupuje in prodaja devize.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (3. t. m.) P š e n i c a: Tisa, december, 1 vagon 285. T u r š č i c a: baška, nova, kvaliteta garantirana, 2 vagona 130; baška, april - maj, 10 vagonov 156; sremska, sušena, 3 vagoni 150; sremska, nova, 3 vagoni 132.50; banatska, januar februar - marc, 10 vagonov 145; banatska, nova, 2 vagona 127.50; banatska, sušena, 1 vagon 142.50. M o k a: baška «Ogg», 2 vagona 460; sremska, «2», 2 vagona 400. Tendenca nespremenjena.

Svinjski sejem v Mariboru (3. t. m.) Dogon 87 svinj in 1 koza. Povprečne cene so bile: prasci 5—6 tednov stari 75—100, 7—9 tednov stari 129—150, 3—4 mesece stari 250 do 300, 5—7 mesecev stari 420—450, 8—10 mesecev stari 525—550 Din za komad. Več kakor leto starih svinj ni bilo. 1 kg žive teže 9.50—10, 1 kg mrtve teže 11—17 Din. Prodalo se je 27 svinj. Kupčija slaba.

= **Vprašanje trgovinske pogodbe s Češkoslovaško.** Iz Beograda poročajo: Naša vlada namerava v najkrajšem času staviti češkoslovaški vladi vprašanje glede pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe. Želi se čim prejšnja otvoritev pogajanj, kajti sedanjo v l. 1920. sklenjeni začasni trgovinski dogovor med obema državama je pokazal v praksi, da vsebuje mnogo zastarelih odredb, ki ne odgovarjajo današnjim gospodarskim prilikam. Te odredbe bi bilo treba spremeniti in izpopolniti. Razen tega je potrebno skleniti s Češkoslovaško tudi veterinarsko konvencijo. Ako bo češkoslovaška vlada izjavila svojo pripravljenost, se bodo pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe začela takoj.

= **Pred revizijo pravilnika o zaposlenju tujih državljanov.** Iz Beograda poročajo, da se bo v kratkem sestala v ministrstvu za socijalno politiko posebna komisija, ki bo pregledala vse dosedanje pravilnike o prihajanju tujih državljanov v našo državo in njihovem zaposlenju. Kakor je podoba, se bo izvršila znatna **revizija obstoječega pravilnika**, ali pa se bo celo izdelal popolnoma **nov pravilnik**, katerega tendenca bo, da se še bolj omeji zaposlenje tujcev v naši kraljevini.

= **Gozdovi v naši državi.** Po zadnjih statističnih podatkih ima naša država 7 milijonov 704.652 ha gozdov; od tega odpade na državne gozdove 3,741.551 ha. Ostalo je last privatnikov in posameznih občin. Kakor vidimo, ima država blizu polovice vseh gozdov v svoji lasti.

= **Likvidacija sarajevske podružnice Slavenske banke.** V Sarajevo bo prispel te dni glavni tanik Slavenske banke Bašić te dni greba zaradi likvidacije tamošnje podružnice. Kakor poroča časopisje, so tamošnji upniki mišljenja, da bi bilo najpravičnejše in najboljše, če bi se podružnica izročila njim, da bi jo **sami likvidirali.** Podružnica Slavenske banke v Sarajevu seveda sedaj ne posluje, pač pa izterjava dolgove.

= **Državne tvornice svile bodo prešle v resor ministrstva za kmetijstvo in vode.** Iz Beograda poročajo, da se je v ministrstvu za trgovino in industrijo izdelal predlog, po katerem bi prešle državne tvornice svile, ki se nahajajo sedaj v resoru ministrstva za trgovino in industrijo, v resor ministrstva za kmetijstvo in vode.

= **Mariborsko tržišče kož in usnja.** V začetku t. m. so bile v Mariboru naslednje cene kožam in usnju: konjske kože 75 do 100 Din komad, goveje kože 11—13, telečje 15—16, svinjske 6, gornje usnje 75—90, podplati 60—75 Din za kg.

= **Pešanje rumunskega lesnega izvoza.** Iz Bukarešte poročajo, da je izvoz lesa iz Rumunije začel nazadovati zaradi neugodne železniške tarife kakor tudi zaradi povišane vrednosti leja. Na ta način se nudi naši lesni trgovini možnost večjega izvoza, ker nam je doslej rumunska lesna trgovina na zunanjih tržiščih precej konkurirala.

= **Kriza italijanskega parobrodarstva.** Iz Rima poročajo: Italijansko parobrodarstvo se spričo svetovnih gospodarskih neprilik nahaja v neugodnem stanju. Nekatera podjetja zahtevajo celo povišanje že itak znatnih subvencij. Podoba pa je, da vlada nikakor ni pripravljena ustreči tem željam zaradi dejstva, da se je lira v zadnjem času močno okrepila.

Borze

3. decembra.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) V r e d n o t e: investicijsko 77—79, Vojna škoda 338—0, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 195—198, Ljubljanska kreditna 140—0, Merkantilna 100—0, Praštediona 875 do 885, Kreditni zavod 170—180, Strojne 100—0, Trbovlje 320—0, Vevče 110—0, Stavbna 55—65, Šešir 104—0. — B l a g o: Zaključek: bukovi železniški pragovi: 2.51 do 2.60, 23/24 × 13.5/14 × 14, fco vagon meja 39—39 (39), 2.45—2.50 m, 22/23 × 12.5/13, fco vagon meja 33—33 (33), skupno 30 vagonov. Drugače nespremenjeno.

ZAGREB. Od bančnih vrednot je zabeležila Poljo tudi danes večji promet. Praštediona je obdržala svoj povišani tečaj. Srpska se je iskala po 133. Od industrijskih se je trgovala Šećerana po 435—440. Vojna škoda se polagoma dviga. Promptna se je trgovala po 339, kasa po 339.5—340. Investicijsko je poskočilo na 78.5. Agrarne čvrste. — **Pariz in Italija** dalje mednarodno čvrsta. V Zagrebu se je Pariz trgoval spočetka po 220, v sredi pa je popustil na 215, ker se je pojavilo več blaga, a se je končno znova dvignil na 218, na kateri višini je končal. Italija se je začela trgovati po 242 in je do konca sestanka porasla na 243.5. London in Praga sta bila malo slabša. Skupni devizni promet 7.5 milijona dinarjev. Notirale so d e v i z e: Dunaj izplačilo 798.1 do 801.1, Berlin izplačilo 1347—1350, Budimpešta 0.07935—0.07965, Italija izplačilo 241.96—243.96, London izplačilo 274.75 do 275.55, New York kabel 56.675—56.875, ček 56.54—56.74, Pariz izplačilo 215.33—217.33, Praga izplačilo 167.75—168.55, Švica izplačilo 1092.75—1095.75; v a l u t e: avstrijski šilingi 803.5—806.5; e f e k t i: bančni: Eskomptna 100—100.5, Poljo 14—14.5, Hipo 56—57, Jugo 97.5—98, Obrtna 49—50, Praštediona 882.5—887.5, Ljubljanska kreditna 141—0; industrijski: Slavonija 32.5—34, Trbovlje 0—325, Vevče 110—0, Šećerana Osijek 438—442.5; državni: investicijsko 78.25 do 79, agrarne 46—46.75, Vojna škoda promptna 339—340, kasa 339.5—340, december 341—342.

BEOGRAD. D e v i z e: Dunaj 798.5 do 799.5, Berlin 1348 — 1349, Budimpešta 0.07985 — 0.0797, Bukarešta 29.25 — 29.75, Italija 243 — 243.5, London 275.2 — 275.25, New York 56.63 — 56.64, Pariz 214.5 — 217, Praga 168.1 — 168.15, Švica 1094 — 1094.25.

CURIH. Beograd 9.14125, Berlin 123.275, New York 518.375, London 25.14 in ena šestnajstinka, Pariz 19.625, Milan 22.1875, Praga 15.36, Budimpešta 0.0072675, Bukarešta 2.70, Sofija 3.7325, Dunaj 73.1375.

TRST. D e v i z e: Beograd 41 — 41.75, Dunaj 325 — 340, Praga 68.75 — 69.50, Pariz 88 — 89, London 112.15 — 113.15, New York 23.20 — 23.40, Curih 445 — 455, Budimpešta 0.0320 — 0.0335, Bukarešta 11.50 do 12.50; v a l u t e: dinarji 40.75 — 41.75, dolarji 23 — 23.30.

DUNAJ. D e v i z e: Beograd 12.4825 do 12.5225, Berlin 168.27 — 168.77, Budimpešta 99.12 — 99.42, Bukarešta 3.72 — 3.76, London 34.34 — 34.44, Milan 30.30 — 30.40, New York 707.85 — 710.35, Pariz 26.86 do 26.96, Praga 20.9625 — 21.0425, Sofija 5.0975 — 5.1375, Varšava 78.40 — 78.90, Curih 136.55 — 137.05; v a l u t e: dinarji 12.45 do 12.51, dolarji 706.40 — 710.40.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.46, v Berlinu 7.4, v Londonu (popoldne) 275, v New Yorku (2. t. m. po borzi) 1.76 in tri četrtinke.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 3. decembra 1926. Višina barometra 308 m.

Kraj opazovanja	Čas	Barometer	Temper.	Vlaga v %	Smer vetra in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavin	mm
Ljubljana (dvorec)		755·3	4	85	mirno	10		0.8
	7.	755·6	5·5	85	SSE 1	10		
	14.	754·5	5·4	92	S 0.5	10	škrop	
	21.	755·0	3·4	85	NE 0.5	10	dež	
Maribor	8.	757·3	4·1	94	NW 7	10	dež	11.0
Zagreb	8.	755·1	5·0	92	ENE 13	10	dež	2.0
Beograd	8.	751·8	8·1	8	S 7	9	po dežju	3.0
Sarajevo	8.	2·9	4·0	96	WNW 1.5	10	po dežju	6.0
Skoplje	8.	752·8	8·0	97	mirno	10		7.0
Dubrovnik	7.	749·5	11·0	86	E 1.5	9	po dežju	39.0
Split	7.	749·5	11·0	88	ENE 3	10	morje lahko	3.0
Praha	7.	760·1	0·0	—	mirno	10	sneg	2.0

Solnce vzhaja ob 7·20, zahaja ob 16·20, luna vzhaja ob 05·53, zahaja ob 15·32.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 8·8, najnižja 3·1 C.

Povprečni barometer je danes v Ljubljani nižji za 2·7 mm kot včeraj.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Večinoma oblačno, semintja padavine. Temperatura bo najprej malo padla, pozneje pa se bo zopet dvignila. Močni vetrovi z zapada.

Tržaška vremenska napoved za soboto: Lahki vetrovi z morja. Nebo večinoma oblačno. Temperatura od 8 do 11 stopinj. Morje nekoliko razburkano.

Iz življenja in sveta

Podzemska zveza med Češkoslovaško in Madžarsko

Iz Liptosa Szent Miklosa poročajo, da ima podzemska jama Baradlo, katero je prisodila mirovna pogodba madžarski državi, izhod na Češkoslovaško. Vhod v votlino je na madžarskem ozemlju. Doslej se niso zavedali niti Čehi niti Madžari, da je tajna zveza med obema državama pod zemljo.

Čehi, ki so votlino na svojem terenu raziskali, so odkrili dragocene najdbe iz predhistorične dobe. Obenem pa je prišlo na dan, da so skozi te jame hodile tihotapske tolpe in prenašale blago iz ene države v drugo. Med Češkoslovaško in Madžarsko se bo radi te čudne podzemske zveze razvil še diplomatski boj, kajti naravno je, da ne trpi nobena država rada takih izhodov, ki niso podvrženi splošni kontroli.

Dodatno k temu se še poroča: podzemni hodniki so pravcato čudo. Visoki so več nadstropij ter so po sodbi strokovnjakov v njih nekoč stanovali ljudje. Pri nadaljnih raziskovanjih se je pokazalo, da so ljudje v teh prostorih kuhali. Našla so se ognjišča, ostanki kosti in kuhinjskega orodja. Stene so deloma poslikane in kažejo vsakovrstne risbe. Prehod na Češkoslovaško tvori poseben predor, skozi katerega teče voda. Dolžina podzemnih hodnikov znaša po sedanjih cenitvah jamoslovcev najmanj devet kilometrov.

Skrivnosten odhod papeževe guvernante

Te dni je popolnoma neopaženo zapustila Vatikan stara papeževa guvernanta Teodolinda Banfi, ki je imela naslov oskrbnice papeževih cerkvenih oblačil. Visok vatikanski funkcijonar jo je po skritih stopnicah peljal do zaprtega avtomobila in potem spremil v zavetišče sv. Marije, kjer so ji nakazali štiri lepe sobe. Tu bo starka preživela ostale dni svojega življenja. Izrazila je željo, da bi dobila šivalni stroj. Ta vest je povsod zbudila sočutje z Banfijevo.

Trije milijoni kubičnih metrov zemlje na potu

Zabeležili smo že v našem listu vznemirjajoče premikanje velikanskih zemskih mas v okolici Roquebilliera na francoski rivijeri. Plast zemlje, ki se je radi dolgega deževja in vlage utrgala in se začela premikati, se še vedno plazi v dolino. Na mesto nesreče je odpotovalo mnogo inženjerjev in tehničnih strokovnjakov.

Kakor računajo inženjerji, obsega masa, ki se premika in napreduje s hitrostjo enega metra na uro, tri milijone kubičnih metrov zemlje. Plaz se bliža dolini Vesubie. Kar mu je na poti, zmelje pod seboj. Tako padajo hiše in skale, zemlja pa polzi naprej. Prebivalstvo zapušča svoje domove in se seli višje. Kakšen bo konec te tragedije, ni mogoče prorokovati. Vsekakor pa je že sedaj jasno, da groze še ne bo kmalu konec.

Zloveščv vremenski prerok

Leto 1927. se bo začelo z zelo slabim vremenom, prorokuje vremenski prorok iz Beaconsfielda, ki je tudi napovedal slabo vreme za dobo med 10. in 18. novembrom in vremensko katastrofo, ki je opustošila cvetočo Florido. Posebno neugodno bo vreme med 1. in 8. januarjem. Padlo bo obilo dežja in snega, divjali bodo snežni meteži in ni izključeno, da bodo vse te vremenske neprilike spremljale nevihte z gromom in bliskom!

Grom in blisk v januarju! Pa naj še kdo reče, da naš planet ne stoji na glavi!

Nekaj tipov pariških «Katric»

Kurijozna obsodba

Angleži so v resnici iznajdljivi v svojih sodbah!

Zadnjič se je morala zagovarjati pred sodnikom neka šestnajstletna Londončanka. Obtožena je bila, da je ukradla na cesti otroški voziček.

Dekle je krivdo priznalo.

In je bilo kaznovano? Ne! Sodnik jo je oprostil, a le pod pogojem, da se obveže, da po deveti uri zvečer ne bo ostavila hiše!

Originalna sodba, mar ne? Podoba je le, da je nekoliko deplasirana. Zakaj po devetih zvečer bi se pač težko nudila prilika, izmakniti na cesti otroški voziček . . .

Bernard Shaw na kolodvoru

Nekoč je Shaw čakal na peronu provincijalnega angleškega mesteca na vlak. Bilo je pusto jesensko vreme z dežjem in meglo. Vlaka ni hotelo biti, imel je zamudo.

Slednjič je bilo Shawu čakanja dovolj. Stopil je k postajenačelniku in ga vprašal:

«Ali imate v bližini pokopališče?»

«Ne, gospod, obžalujem.»

«Kje pa vendar pokopavate ljudi, ki umro od čakanja na vlak?»

Srečni Monte Carlo

Svetovnoznana igralnica v Monte Carlu je obelodanila statistiko svojih dohodkov in izdatkov v prošli sezoni.

Kakor znano, ne plačujejo prebivalci srečnega Monte Carla nobenih davkov, ne državnih, ne občinskih. Vzdržujejo jih tujci, ki zahajajo v igralnico. Vsi stroški se krijejo iz njenih velikih dobičkov.

Poleti je sezona v Monte Carlu pusta, zato pa so zimski meseci tem rentabilnejši. Silno zanimivo je tudi to, da uradnikov v Monte Carlu ne plačuje uprava igralnice, temveč gosti sami. I uradniki i služabniki pri tem imenitno izhajajo in žive v najlepši slogi in sporazumu. Uradniki Casina se počutijo zelo dobro — in ne zastonj: saj njihovi dohodki čestokrat prekašajo plače francoskih ministrov.

Požar v budimpeštanskem „Fanametu“

V budimpeštanski filmski izposojevalnici za filme «Fanamet» je te dni izbruhnil ogenj, ki je uničil velikansko zalogo filmov, pripravljenih za najnovejši filmski repertoar. Ogenj je nastal v delavnici radi kratkega stika. Neka delavka je neoprezno ravnala z električno žico. Iz nje je skočila iskra, ki se je prijela na mizi ležečega filma. Ker je bila soba do stropa napolnjena s filmi, se je ogenj hitro razširil.

Na kraj nesreče poklicana požarna bramba je sicer napela vse moči, da bi požar omejila, a je imela malo sreče. Vse, kar je dosegla, je bilo to, da je rešila dve delavki, ki sta bili ostali v hiši in nista več mogli bežati. Ko je ogenj prišel do skladišča, v katerem je ležalo za šest meterskih stotov filmov, se je požar še bolj povečal. Gašenje je bilo zaman, ognjegasci so morali paziti kako bi dosegli lokaliziranje požara. To se jim je po velikem naporu končno posrečilo. A ker je ogenj povzročil strahovito paniko in za dvajset milijard madžarskih kron škode, je policija v Budimpešti sklenila, da se smejo nahajati skladišča za filme v bodoče samo izven mesta. Vse izposojevalnice se bodo morale tej odredbi pokoriti in prenesti svoje sedeže v predmestja in okolico.

× *W. v. Bode opasno bolan.* Zaslužni nemški muzejski ravnatelj Wilhelm von Bode je nenadoma opasno zbolel. Sredi dela v muzeju da je napadla slabost, ki se je še bolj komplicirala, ko so ga prepeljali domov in ga položili v posteljo. Njegovo stanje je tembolj kritično, ker so se pojavile komplikacije v slepiču. Zdravniki menijo, da je nastop smrti prav lahko mogoč.

Včerajšnja premijera izvrstne veseloigre svetovnega slovesa.

„Pri belem konjičku“

(Blumenthal-Kadelburg: Im weissen Rössel)

je dosegla sijajen uspeh. Originalna vsebina, izvanredna igra, krasni naravni posnetki. — V glavnih vlogah dobro znane in priljubljene filmske zvezde: LIANE HAID, LIVIO PAVANELLI, MAKS HANSEN, HERMANN PICHA, FRIDA RICHARD itd.

«Pri belem konjičku» je najboljša veseloigra te sezije, polna smeha in komičnih zapletljajev. — Premijera istočasno v Berlinu, Dunaju in Ljubljani. — Pri vseh predstavah sodeluje naš priznano prvovrstni umetniški orkester.

Predstave se vrše ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

Kot prihodnjo senzacijo prinašamo velefilm: *Grof Monte Cristo.*

«ELITNI KINO MATICA». Najudobnejši kino v Ljubljani.

Naša gledališča

Ljubljanska drama

Schiller: Kovarstvo in ljubezen

Josipa Nollija prevod Schillerjevih »Razbojnikov« je omogočil prvo klasično predstavo na našem odru; »Razbojnike« so igrali prvič slovenski igralci dne 11. aprila 1875, a 30. januarja 1877 smo imeli prvo slovensko predstavo »Kovarstva in ljubezni«. Tako je bil Schiller prvi klasik našega dramskega repertoarja.

Obe mladostni socijalno revolucionarni drami sta se ponavljali vedno iznova, zlasti ako smo imeli primerne igralce, ki so se radi izživeli v vulkansko ognjevitih in krepko zajetih Schillerjevih, romantično-patetičnih značajih. Menda so hoteli zdaj nuditi gg. Janu in Debeljakovi priliko, da se razigrata, vrhu tega iščejo iger za ljudstvo. Zakaj Nemci smatrajo »Kovarstvo in ljubezen« še vedno za najboljšo ljudsko igro svoje literature, ki je dandanes skoraj še prav tako učinkujoča, kakor 9. marca 1784, ko so jo uprizorili prvič v mannheimskem gledališču pred navdušeno publiko.

Dandanes je vtisk drame toliko manjši, kolikor so aktualnosti po 142 letih obledele, a ostal je še vedno močan po svoji silni dramatični, etični in tehnični kvaliteti. Marsikaj je očividno teatralnega, narejenega, neverjetnega in izkonstruiranega. A celota je sveža in krepka, polna pristnega čustva in zdrave borbenosti.

Uprizoritev na našem odru je bila dobra, dasi nimamo sredstev za primerno opremo knežjih prostorov. Scenograf g. Iv. Vavpotič je storil mnogo, da je ustvaril vsaj približno iluzijo razkošja, režiser g. M. Skrbinšek pa je dal predstavi pravilni tempo in čim višjo toploto. Major Ferdinand je bil nadarjeni g. Jan, ki se je s svojo svežo mladostjo in iskrenim temperamentom zopet uveljavil prav simpatično. Sentimentalnost prinaša znosno. Dobro mu je sekundirala Lujiza gdč. Debeljakova. Lujiza je baje najboljše Schillerjeva dekliška pojava, pristna sanjarka, idealistka, ki le, žal, zapada v retoriko. V IV. dej. 5. in 7. prizor bi bilo črtati, ker sta prav slaba in čisto neverjetna. Gdč. Debeljakova se prav dobro uveljavlja, govori jasno in igra naravno.

Najboljše scene so v meščanskem milieju. Muzikant Miller in njegova žena — zlasti v 1. dejanju — sta izvrstni resnični figuri, ki jih podajata g. Kralj in ga. Medvedova vseskoz realistično živo. Wurm, dvorska kreatura in rojen zločinec, je bil g. rež. Rogoz, tipičen intrigant, izvajan dosledno v stilu drame, kakor lady Mielfordova g. Marije Vere, ki ji pa »kokete vseh koket« nisem verjel, ker je uloga tudi na sebi teatrska figura. Prezident von Walter g. Skrbinška je solidna kreacija, dosledno izvajana, ki si jo pa zamišljam bolj preciozno, diplomatski vzvišeno in elegantnejšo. Dvorski maršal v. Kalb je pač operetna prikazen, kakršnih je ustvaril g. Povhe že mnogo, karikatura dvornikov svoje dobe, a čisto po avtorjevi tendenci. Komornik sluga g. Osipoviča je bil dober; tudi govori že dosti jasno.

Zaloigra je ugajala, in so želi vsi igralci in igralke mnogo aplavza in celo šopkov ter vencev.

Fr. G.

Ljubljanska opera

J. F. E. Halevy: Židovka

Skoraj natanko po petindvajsetih letih smo dobili na naš oder zopet veliko opero v petero dejanjih «Židovko». Tekst je napisal slavni libretist in dramatik E. Scribe. Dejanje se godi l. 1414. v Kostnici za časa koncilja in mu je vsebina borba proti nevernikom, ki so jih takrat na čast božjo sežigali, metali v krop itd. Verski fanatiki katoliki in judje zaidejo po krivdi lopovskega katoliškega ljubimca lepe in bogate «židovke» v konflikt. Maščevalnost judovskega zlatarja in dragotinarja Eleazarja nad kardinalom Brognijem triumfira: «židovka» Reha je Brognijeva hči, ki jo lastni oče obsodi na mučeniško smrt, ker je imela ljubezensko razmerje s katolikom ljubimcem, knezom Leopoldom, zmagovitim cesarskim poveljnikom. Reha je torej katoličanka in le dozdevna židovka, nikakor pa ne Elezarjeva hči. Na smrt je obsojen seveda tudi jud Eleazar; menda pa umre, od kapi zadet, tudi kardinal.

Dejanje je torej zelo bogato dejanja in so vse uloge veledramatične. Kot velika opera zahteva pompa in mnogoštevilnega osobja pa tudi v dekoracijah sijaja in razkošja. Dasi vsega tega naše gledališče ne more nuditi, je režiser gosp. Knittl storil skoraj vse, kar je pač mogoče. Procesijo v finalu 1. dejanja bi bil lahko povečal z ljudstvom.

Uprizoritev je bila tudi po zaslugi vrlega dirigenta gosp. Balatke v glasbenem in pevskem oziru jako zadovoljiva.

Rojstno leto 1835. v Parizu se pač na operi pozna; marsikaj je zastarelega, včasih zelo naivnega ali nabuhlega. Toda efektna instrumentacija, bogastvo harmonij, čustva polne melodičnosti, živahni in zelo pestri ritmi, vobče v harmoničnem, melodičnem in efektno modulatornem oziru zanimiva glasba, polna močnih, bleščečih kontrastov, delajo opero še vedno prijetno užitno, čeprav niso vsi naši izvajalci na višini in čeprav moramo biti v opremi in masah skromni.

Predvsem naj pohvalim zbore in orkester, ki jih je gosp Balatka dognal skoraj do popolnosti, vse priznanje tudi baletu, ki je po zaslugi predplesalke gdč. Tuljakove nastopil dvakrat tako bistro in skladno, da je žel aplavz pri odprti sceni.

Opera pa je v prvi vrsti tudi igralska ter zahteva od solistov in zbora žive smiselne igre. V tem pogledu nisem bil popolnoma zadovoljen, in bi operi le koristilo, ako bi jo igralski pripravljali še nekaj dni. Nezadostne orijentiranosti ljudstva in dvornikov so tudi motile.

Igralski in pevski odličen je bil kardinal gosp. Rumplja; silno nehvaležno in težko partijo kneza Leopolda je podajal sveže in ugodno gosp. Kovač. (V II. dejanju naj sedi s hrbtom proti Eudori, da bo prizor vsaj za silo verjeten!) Župan Ruggiero gosp. Janka je zadovoljeval, a je bil preskromen. Pevski izvrstna je bila ga. Lovšetova kot princesa Eudora; želel bi si jo le še dostojanstvenejšo. Takisto odlična je bila Reha gdč. Žaludova; pela je sijajno in žela vsesplošno priznanje. Njen biserni glas, fino fraziranje, njene lahke višine, a tudi njena pojava so bistveno pripomogle operi do uspeha. Ko bo v igri živahnejša in v mimiki izraznejša, bo idealna Reha.

Stari jud Eleazar zahteva ne le izvrstnega pevca, nego tudi prvovrstnega igralca. Eleazar je neskončno dober »oče«, judovski veljak in maščevalen fanatik, ki nastopa skoraj v samih močno dramatičnih prizorih. Gosp. Orlov pa poje šele tri leta in ni niti zadovoljiv igralec. Zdel se je glasovno utrujen in tremiran. Zato ni mogel zadoščati, dasi ima zdrav organ in poje čustveno. Treba mu je še mnogo šole, ki je pri nas očividno ne najde.

V marsikaterem pogledu težka in nezahvalna opera je vendarle v splošnem ugajala in žela dovolj aplavza v polni hiši.

Fr. G.

Ptujsko gledališče

Ptujsko, sedaj popolnoma redno gledališče je uprizorilo letos dne 21. novembra popoldne z velikim uspehom treljič «Desetega brata». Kmečko ljudstvo je dvorano napolnilo do zadnjega prostorčka. V ponedeljek, dne 29. novembra t. l. pa so nam naši pridni igralci servirali «Težke ribe».

Ta veseloigra starejšega poljskega izvora ima veliko naivnega in prisrčnega notranjega humorja, ki je podan na zunaj v slogu biedermajerske dobe. Sediš in se smeješ mičnim zapletljajem.

Uloge so bile zasedene po glavnih stebrih ptujskega odra. Dejanje je šlo čez oder prav gladko.

Zopet se je pokazala agilna vešča režija gosp. Vale Bratina. Pod njegovim vodstvom diha gledališče intenzivno organično življenje. Scenerija, kostumi, maske, sploh vse je odgovarjalo dobi, ki jo igra predstavlja in tedanjim šegam.

Valo Bratina kot stari Onufrin Tjaputkevič se je razvil še prav posebno v tretjem dejanju. Bil je naravnost mojstrski.

Kaukler je podal starega samca Vistovskega, ki je poln domišljavosti radi namišljenih uspehov pri ženskah, izredno harmonično in naravno.

Njegova uglajena eleganca je kazala tip že starejšega salonskega leva, ki popolnoma obvlada parket. Prof. Jakhel je predstavljal kot Pagatovič drugo «težko ribo». Vobče je pogodil svojo ulogo, vendar bi bil moral biti elastičnejši in bolj sočnatega humorja. V tem primeru bi bila njegova igra dosegla znatno večji uspeh.

Gdč. Kocmutova je bila kot žena Onufrina naravno dobra in prav prisrčna soproga.

Ga. Gabrijelčičeva kot Vanda in gdč. Tkalčeva kot Helena sta bili prav dobri penzijonatki. Celo sentimentalnosti jima ni manjkalo.

Gdč. Tkalčeva je pokazala kot Helena znaten odrski napredek.

Gosp. prof. Sila je bil kot Henrik neprimerno boljši kot Kvas v «Desetem bratu».

Tudi gosp. Kocmur je bil kot Filip ves čas v pravi formi, prav tako tudi gosp. Job kot Burčinski.

V celoti so dale «Težke ribe» lep in vesel večer, četudi veseloigra sama ne boleha na pretirani duhovitosti.

Naš odlični salonski orkester je izpolnjeval pavze s primernimi komadi, ki jih je podal z vso spretnostjo.

Pav graje vredna pa je publika, ki je zavzela prostore šele 20 minut po osmi uri.

Dr. G.

500.000 dinarjev

je zadela 30. novembra pri nas kupljena srečka štev. **49.006,** dve polovici

300.000 dinarjev

je zadela 23. novembra pri nas kupljena srečka štev **64.833,** dve polovici

Prihodnje žrebanje 11. januarja 1927.

BANKOVNO KOMANDITNO DRUŠTVO

A. REIN i DRUG, ZAGREB

GAJEVA ULICA štev. 8. **TRG I., štev. 15.** **PRERADOVIĆEV TRG štev. 5.**

193 8a

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—.

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—.

Prireditve

V nedeljo
priredi godbeno društvo «Gradašen» v gostilni «Amerika»
Miklavžev večer
s plesom. 36011

Obrt

Pekarijo
v prometnem kraju Slovenije vzame v najem Blaž Kacin, Cerkno, Friule — Italija 35308

Trajno kodranje, vodno ondulacijo in barvanje las izvršuje Podkrajšek, frizer v Ljubljani. 243

Službe dobe

Krasen, lahek zaslužek!
Iščem 60 potnikov in potnic za razpečavanje drž. vrednostnih papirjev. Nastop takoj! — Kdor sprejme, naj pošlje 20 Din za koleke, dokument in če mogoče sliko. 50 Din kavcije se pošlje pri prejemu blaga. Najmanjši zaslužek 5—8000 Din mesečno! Josip Plevnik, Maribor, Vrbanova ulica št. 28. 35045

Vajenca
za trgovino z mešanim blagom, iz dobre poštene hiše, s primerno šolsko izobrazbo, sprejme Norb. Zainer & sin, Št. Peter v Savinski dolini 35145

Izurjeno pletiljo
iščem za stalno službo v mestu na Gorenjskem. Plačam dobro. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra» 34984

Dopisovalca (ko)
perfektnega v slovenskem, nemškem in italijanskem jeziku, išče za takoj eksportna tvrdka — Prednost imajo prosilci, ki obvladajo tudi francoščino. Ponudbe z zahtevo plače in prepisi spričeval je vposlati na oglasni oddelek «Jutra» pod «Dopisovalec». 36027

Žagar
dober, zanesljiv in izurjen, se takoj sprejme k venecijanki pri Fr. Penca, Mokronog. 35991

Potnik vin. stroke
za vinsko veletrgovino, ie vpeljan v Sloveniji, se išče. Reflektira se samo na take, kateri so sedaj uslužbeni pri kaki večji vinski trgovini in žele premeniti mesto radi boljših kondicij. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Vinski potnik». 35988

Potnika
manufakturne stroke iščem za dobro vpeljano podjetje. Neobhodno potrebno 20.000 Din kavcije v gotovini. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Izvrsten 44». 35944

Največjo provizijo
nudi beograjska banka vsakomur, ki se bavi s prodajo jugosl. drž. srečk na mesečne obroke. Garancija ni potrebna. — Tudi za izven Ljubljane. Ponudbe na generalno reprezentacijo Josip Vardjan, Ljubljana — Stari trg 21. 36078

2 mizar. pomočnika in vajenca
sprejmem. — Ponudbe pod «Mizarstvo» na oglasni oddelek «Jutra». 36080

Natakarico
rabim takoj za na deželo. Prednost imajo šivilje. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Gorenjsko 42». 36042

Zastopnike
iščemo za našo družbo Società L'I. M. (Italija). Mesečna plača 1500 fr in velika provizija. 36092

Dober zaslužek
obe gospodje in dame s prodajo izredne novosti privatnim strankam. — Pripravno za vsakogar. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Visoka provizija 5000». 36057

Pomožno kuharico
sprejmem. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 36095

Pouk

Šoferska šola
daje pouk in izobrazuje praktično in teoretično kandidate za samostojne šoferje. Pouk je temeljit in uspeh siguren. Kandidate sprejemamo vsak dan. Prospekte gratis. Natančne informacije v avto-šoli, Zagreb, Kaptol 15 — Telefon 11-95 254

Cello pouk
iščem po dobrem učitelju. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Cello pouk». 36079

Šoferska šola
daje pouk in izobrazuje praktično in teoretično kandidate za samostojne šoferje. — Pouk je temeljit in uspeh siguren. Kandidate sprejemamo vsak dan. Prospekte gratis. Natančne informacije v avto-šoli, Zagreb, Kaptol 15. — Telefon 11-95. 35920

Akademik
ki je vešč tudi italijanščine, sprejme poučevanje srednješolca. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Pouk 100». 36100

Službe iščejo

Trgovski pomočnik
ali skladiščnik z večletno prakso, s primerno kavcijo, išče službe. Nastopi lahko takoj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 35987

Lesni strokovnjak
z absolv. trgovsko šolo in osemletno prakso išče službo kot skladiščnik, prejemalec ali žagovodja. Verziran v vseh manipulacijah trdega in mehkega lesa — Vešč vseh pisarniških del in knjigovodstva. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Takoj 920». 35920

Uradnik
trgovski akademik, išče popoldanskega dela. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Knjigovodja 92». 35892

Knjigovodkinja
kakor blagajničarka z večletno pisarniško prakso, lepo pisavo, dobra strojepiska itd., želi službo pri kakršnemkoli podjetju. Pismene ponudbe se vljudno prosi na oglasni oddelek «Jutra» pod «Lepa pisava». 36100

Gospod
z baničnо garancijo, ki govori angleško, nemško in slovensko, išče službo v pisarni, ali prevzame zastopstvo, ozir. mesto inkasanta, tajnika, eventuelno pristopi kot družabnik v hotel, restavracijo, kavarno itd. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 36040

Gradbeni limar
in vodovodni monter, želi premeniti službo, najraje v Zagreb ali Beograd. — Ponudbe na podružnico Jutra v Mariboru pod «Monter». 36120

Šofer
absolvent avto šole, išče službe. Na željo položi do 9000 Din. — Ponudbe pod «Trezen 6» na oglasni oddelek «Jutra». 36106

Inteligentna gdč.
z lepo pisavo, spretna, urna, zmožna slov., nemškega, francoskega ter deloma italijanskega jezika, korespondence in knjigovodstva, išče opravila za popoldanske ure, ozir. vzame delo na dom. Sprejme tudi mesto vzgojiteljice. Cenjene ponudbe z navedbo honorarja pod šifro «Agilna» na oglasni oddelek «Jutra». 36090

Boljša gospa
dobra kuharica, ki se razume tudi v gostilni, išče **mesto kuharice v Zagrebu.** Cenjene ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod značko «Dobra kuharica». 36119

Natakar
išče nameščenja kot jedilonoša. Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» v Mariboru. 35121

Pisarniška moč
dolgoletni pisarniški poslovodja, knjigovodja in korespondent, nemški stenograf, išče kakršnokoli službo. — Ponudbe na oglas oddelek «Jutra» pod šifro «Sušak». 36099

Trgovski pomočnik
38 let star, samski, sedaj potnik z vinom, išče primerno službo skladiščnika, potnika ali slično, z mesečno plačo in provizijo — Ponudbe na oglas oddelek «Jutra» pod «Agilen 65». 36065

Prodam

Oglejte si
filcaste in baržunaste klobuke od 80 Din naprej samo v modnem salonu Stuchly-Maške 35367

Dvokolnica
(ciza) lahka, poceni naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 35369

Za 100 %
je vsaka juha ali prikuha reilnejša in okusnejša, če se doda ¼ kavne žličke Juhana. Velik prihranek na denarju. Dobiva se povsod 24625

Pozor čevljarji!
Gornje dele vseh vrst čevljev dobite dobro in solidno izvršene po najnižjih cenah pri **I Marchiotti,** trgovina z usnjem Ljubljana Sv Petra 30 184

Otroško posteljico
belo, dobro ohranjeno, zelo ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 36083

Modern voziček
(igrača) za punčke, ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36082

Spalnico
novo, masivno, politirano, prodam za 3800 Din. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 36081

Konjiček za gugati
dobro ohranjen in stolček za male otroke, naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36072

Pisalni stroj
skoraj nov, vsled opustitve pisarne ceno prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36058

Lepo papigo
s kletko prodam za 1000 Din. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36069

Pohištvo
Opravo za spalnico, v dobrem stanju, popolnoma čisto in snažno, ceno prodam Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 35914

Ženske čevlje št. 36 in koncertne citre
lepe, ceno prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 36062

Bele svile
lepe, nekaj metrov poceni oddam, kakor tudi nekaj črnega
Crepe de Chine
Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36060

Jabolka
namizna, v zabojčkih po 25 kg pokuana, prodaja po nizki ceni «Ekonom», Ljubljana, Kolodvorska 7. 36113

„DOKO" čevlji

so najtrpežnejši in najelegantnejše oblike lastnega ročnega izdelka, zato najcenejši ter se dobijo **le pri tvrdki »Doko« v Prešernovi ulici 9 na dvorišču.** — Sprejema se obutev v popravila, zaračuna se po najnižji ceni. Dokolenice (gamaše) na drobno in na debelo.

IVAN ČARMAN.

Šivalni stroj
po ugodni ceni prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36059

Veliko kredenco
krasno, prodam. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Kredenca». 36053

Pohištvo
naprodaj v Krakovski ulici št. 20. 36055

Hrastovo spalnico
politirano — skoraj novo, prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36050

Otroški voziček
in mizico prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 36051

Štedilnik
(Tischherd) jako lep, popolnoma nov, naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 36112

Mekano št. 5
dobro ohranjen, naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36116

Fotoaparat «Ica»
6 × 6, Novar-anastigmat, za Rollfilm, proda za 600 Din A. Jaklič, Teslić, Bosna. 36103

Električna železnica
najidealnejša kompl. igrača za dečke, naprodaj. Pojasnila daje in pokaže iz prijaznosti Czerny, Emonska c. št. 19, pritličje. 36098

Kupim

Kože
polhovke, krtove in vseh vrst divjih živali kupuje D Zdravič v Ljubljani, Florijanska ulica štev. 9 21601

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah **Černe — juvelir** Ljubljana Wolfova ul 3. 64

Dobro bukovo oglje
kupim cele vagone Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 35951

Otrobnate vreče
za 50 kg vsebine kupimo. Pismene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Otrobnate vreče». 36085

Vsakovrstne vreče
iz bele jute, kupuje v vsaki množini trgovina J. Kušlan v Kranju. 36052

Parni kotel
stoječ, 6—8 Atm., s kurilnimi cevmi (Rohrensistem) — dobro ohranjen, potrebujemo. Ponudbe s risbo, opisom, po možnosti s fotografijo in navedbo zadnje cene na naslov: Braća Magdić, Beograd, Šajkaška ul. br. 21. 36102

Opalograf
kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Opalograf». 36117

Fotoaparat
6 × 9, dvojni anastigmat, 1 : 4.5, ali slične optike, kupi A. Jaklič, Teslić — Bosna. 36103-a

Kože
zajčje, lisičje, kunje, krtove in drugih divjih živali kupuje D. Zdravič, Ljubljana, Florijanska ulica 9. 194

Posest

Obširen vrt
za zelenjavo, tik ob Dolenjski cesti, zraven mitnice oddam v najem. Naslov pri tvrdki Ivan Perdan nasledniki v Ljubljani. 25884

Zemljišče
8 ha, t. j. 80.000 m², naprodaj v predmestju mesta Banja Luke v Bosni. Zemlja je jako rodovitna, obenem pa leže parcele ob glavni cesti in v bližini vode. Proda se tudi razkosano. Pojasnila daje Joco Šmit, Banja Luka-Lauš, Bosna. 35046

Lepo posestvo
ob državni cesti v Savinski dolini, čisto blizu Celja, v ravnini, s približno 16 orali prvovrstnega zemljišča — hmeljnik, živina, veliko stanovanjsko poslopje s parketiranimi sobami, elektr. razsvetlavo, elektromotor ter lastni ribolov. Razen tega 3 oralov gozdov in vinograd. Cena ca. 550.000 Din. Pojasnila daje J. Hirjan, Celje, Medlog štev. 14. 35941

Vilo
s posestvom, gospodarskim poslopjem, velikim sadnim vrtom in veliko betonirano kletjo, zelo pripravno za vinsko trgovino, v bližini železniške postaje oddam v najem ali pa prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 36084

Hišo
visokopritlično, z gospodarskim poslopjem, 5 minut od postaje na Štajerskem prodam. Hiša sestoji na eni strani iz sobe za trgovino in dvema shrambama, na drugi strani dve gostilniški sobi in kuhinja, zgoraj sta dve sobi, potem 2 kleti, gospodarsko poslopje ima eno sobo, eno klet in svinjsko kuhinjo; v hlevu je prostora za 20 glav živine, 2 svinjaka in kozolec Posestvo obsega 6 oralov zemlje in gozda Cena Din 125.000. Naslov pove ogl. oddelek «Jutra». — Prodam radi družinskih razmer 34615

Hiša
nova, zidana, z opeko krita, okrog hiše sadno drevje in nekaj trte ob hiši, naprodaj tik kolodvora v Kandiji. — Drska štev. 40 pri Novem mestu. 36038

Hišo
5 sob, klet, vodovod, elektrika, vrt, poslopje za delavnico s pogonom, prodam Vse takoj prazno. Potreben kapital 55.000 Din, drugo po dogovoru. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 36088

Lokali

Lokal
primeren za večjo mirno obrt **iščem na prometni cesti.** Ponudbe pod značko «Nivelirka» na oglasni oddelek «Jutra» 35908

Gostilno
vzamem v najem v mestu od gospodarja ali najemnika. Dam mu stanovanje v lastni hiši, obstoječe iz 2 sob, kuhinje in vrta. Plača po dogovoru. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 36089

Trgovino
z mešanim blagom, oddam v najem na prometni točki periferije. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Dobro vpeljano 93». 35993

Stanovanja

Separirano sobo
elegantno opremljeno in z električno razsvetljavo, oddam takoj solidnemu gospodu. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 35927

3 velike sobe
opremljene ali prazne, na prometnem kraju, pripravne za pisarno ali stanovanje, oddam. Poizve se pri tvrdki E. Djukanović — Sv. Petra cesta 27. 35904

Stanovanje
3 sob in kuhinje takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36029

Višji oficir
samec, išče v sredini mesta lepo opremljeno sobo z vhodom s stopnic. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Union 47». 35995

Opremljeno sobo
lepo in veliko, solnčno, s posebnim vhodom naravnost iz stopnišča, elektr. razsvetljava, oddam na Gosposvetski cesti št. 10/II 34523

Šivilja
išče prazno sobo za čez dan Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36071

Dijake
sprejmem v privatno oskrbo Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36076

Lepo sobo
v novi vili, v bližini dež. bolnice oddam 2 boljšima gospodičnama. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 36075

Zakonski par
išče prazno sobo, če mogoče s štedilnikom. Najraje kje pri sv. Jakobu ali Trnovem. Plača 1 leto naprej. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «1. januar». 36086

Opremljeno sobo
z 2 posteljama, električno razsvetljavo, takoj oddam zakonskemu paru brez otrok — ki je ves dan odsoten. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36094

Stanovanje v Mariboru
v sredini mesta, v I. nadstropju, 2 sobi in kuhinjo, zračno, zamenjam takoj ali pozneje za približno enako v Ljubljani. Naslov pove podružnica «Jutra» v Mariboru. 36032

Opremljeno sobo
oddam v Križevniški ulici št. 5/II, desno. 36077

Stanovanje
obstoječe iz 2 ali 3 sob s pritiklinami, iščem v sredini mesta. Najemnino plačam za eno leto naprej. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Centrum 64». 36064

Opremljeno sobo
lahko tudi z uporabo kuhinje oddam zakonskemu paru Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 36068

Gospod
išče lepo sobico s posebnim vhodom, v centru mesta s 15. decembrom. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Lepa sobica». 36063

Sobo
s posebnim vhodom oddam s 15. decembrom. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33952

Sobo
s posebnim vhodom in električno razsvetljavo oddam takoj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36053

Prazno sobico
primerno za pletiljo, rabim. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Sobica 49». 36049

Lastnik hiše
na periferiji zamenja stanovanje s stranko v mestu, obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritiklin ter vrtom, za enako ali večje, brez vrta. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Lepo». 36067

Sobo
z 1 ali 2 posteljama oddam s 15. decembrom v Rožni dolini, cesta IV, štev. 10, pritličje. 36056

Naznanilo.
Dne 1. decembra t. l. sem otvoril
vinsko klet
na Poljanski cesti štev. 17.

Točil bodem pristna dolenjska in bizeljska vina, čez ulico in stoječim gostom.
Cene: Dolenjski cviček Din 10·—, bizeljsko belo Din 10·—, portugalka dinarjev 15·—, traminec Din 14.
Vinko Bon, Krško.

Miklavževo darilo čitateljicam Kraljestva mode prinese nedeljsko „Jutro"

Opremljeno sobo
lepo in solnčno, oddam s 15. decembrom v Gledališki ulici 7, pritličje. 36070

Lepo, zračno sobo
z električno razsvetljavo in posebnim vhodom, na periferiji takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 36110

Opremljeno sobico
iščem. Ponudbe pod značko «Lasten vhod» na oglasni oddelek «Jutra». 36114

Opremljeno sobo
lepo, z elektriko, najraje s celo oskrbo oddam v bližini Tabora. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36104

V celo oskrbo
sprejmem takoj 2 gospoda v sredini mesta. Soba ima poseben vhod iz stopnic. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36111

Kapital

Sigurna - - eksistenca
Iščem resne in bogate družabnike za ako lep in moderen paviljon v centru parka v Vrnjački banji v Srbiji, kjer bom prodajal in serviral mlečne proizvode, slaščice, delikatese i. t. d. Promet zelo velik, ker je med celoletno sezijo zelo dobro obiskana in kopališče splošno znano Točne podatke in načrt da e **Svetozar N. Marković Beograd Bogojavljenska ul 16,** telefon 41—94 (za Vrnjačko banjo) 17381-a

Dopisi

Gospodična
vešča gospodinjstva, z nekaj gotovine in lastnim pohištvom, se želi seznaniti s samostojnim gospodom, starim od 29 let naprej. — Le resne dopise s polnim naslovom pod «Prilika 29» na oglasni oddelek «Jutra» 36039

Inteligentna dama
katero ubija monotonost malomestnega življenja, želi razvedrila s starejšim, dobro situiranim gospodom Dopise s polnim naslovom pod šifro «Zimski večeri» na oglasni oddelek «Jutra» 36099

35letni gospod
visoke, elegantne zunanjosti, želi znanja z lepo, fino, po možnosti neodvisno, ev. v ljubezni varano damo. — Tajnost častna zadeva. — Cenjene dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Alvarez 35». 36105

Ženitve

Kateri gospod
bi poročil ubogo vdovo, varčno gospodinjo, z enim otrokom. — Prednost imajo drž. uradniki, a pogoj to ni. Šla bi tudi kot gospodinja k samostojnemu gospodu. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Dobra žena 31». 36047

Izgubljeno

Zlat uhan
sem izgubila od kina Matice do Šiške. Pošten najditelj naj ga odda v ogl. oddelku «Jutra». 36045

Glasba

Tamburaški instrumenti
skoro novi, skupno ali posamezno ceno naprodaj. — Vprašanja na oglasni oddelek «Jutra» pod «Tamburaš». 36011

Citre
znamke «Heidegger» — s kompletnimi strunami, prav dobro ohranjene, ugodno proda Jos. Pollak, Petra c. št. 7. 36097

Živali

2 kraška ovčarja
mlada, naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 35977

Dvoletno psico
dobro čuvajko, čiste pasme poceni proda Ivan Steudte, sodar v Ptuju. 36046

Pes
čistokrvni nemški ovčar (volčjak), mlad, izvrsten čuvaj, za dresirati, poceni naprodaj. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 34670

Razno

Pletilja
sprejme delo na dom. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Pletilja». 35938

Kajenja se odvadiš!
Piši na oglasni oddelek «Jutra» pod «Nekadilec» in priloži 10 Din za navodila 35262

Vato
po 10, 14, 19, 29 in 40 Din; sprejmem jo v cufanje: — odeje, tudi svilene, v delo Rožna ulica 19 24969

Steklena strešna opeka
je zopet v zalogi pri Združenih opekarnah d. d. v Ljubljani 100

1500 Din nagrade
dobi tisti, ki mi preskrbi kakršnokoli stalno službo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36074

Zamenjam
službo 15 ali 1 Nekoliko razumem nemški in italijanski, grem kot pomočnica kavarniški kuharici ali kaj slačnega Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 36073

Pletenine na debelo!
Strojno pletenje prevzame na dom F. Jošt, Ljubljana, Rimska cesta 7. 36096

Okraske in svečke
za božično drevo,
razglednice
božične, novoletne itd. na debelo in drobno po čudovito nizkih cenah pri
L. Pevalek,
Ljubljana Židovska ulica 11739-a

Delnice
VINARIA d. d. Ptuj
kupim
Ponudbe z navedbo množine in cene na upravo lista pod „DELNICE"

Mido

Elegantna precizijska ura
za zmerno ceno se dobiva po vseh boljših trgovinah z urami 413 c

Lepa Miklavževa darila
fini likerji in konjak tvrdke Teslič, Sisak
po nizki ceni 12378
Del katesna trgovina Gledališka ul. 8

Foto
aparat in potrebščine po nizkih cenah v zalogi
drogerija ANTON KANC, sinova, Ljubljana, Židovska ulica št. 1.
Aparati v trgovini na ogled — Zahtevajte cenik za ostale posrebščine.

Za Miklavža in Božič
dobite najboljše kekse, dvopek, lect in prvovrstni kruh dnevno svež, na razpolago, pri
K. PISANEC & Komp.,
pekarna,
Maribor, Koroška cesta štev. 11.

Volna
apartnih barv
za pull-overje, žemperje in obleke Došla tudi posebna volna «Lucero» za čepice
TONI JAGER. Dvorni trg 1. LJUBLJANA

Snežne čevlje
sprejema v popravilo tvrdka
M. TREBAR, LJUBLJANA
Sv Petra cesta 6

Za Miklavža
želijo naši malčki
novo slikanico
Marije Grošeljeve:
Čebelica brenčelica.
Večbarvne slike iz otročjega in živalskega življenja s pesmicami. Cena Din 30, s poštnino 33 50
Naročila sprejema
Knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani. 271

M. Zévaco 23

Papežinja Favsta

Roman

XI.

Pogodba

Claude je ostavil cerkev Naše Gospe. Nehote je zavil okoli stolnice,. krenil proti Favstinemu dvorcu in besno udaril s pestjo po železnih vratih, ne da bi se spomnil trkala. Toda vrata se niso odprla. Pročelje hiše je ostalo nemo in turobno, kakor je bilo prej.

»Morajo odpreti!« je hropel Claude. »Vedeti hočem, kaj so storili z mojim otrokom... Prokleti!... Odprite, pravim!...«

Razbijal je na vso moč. Grmenje njegovih udarcev je odmevalo v notranjosti hiše kakor glas mrtvaškega zvona.

»Kaj pa hočete, gospod?« je rekel glas zraven njega. »Ali mar ne veste, da je ta hiša zapuščena?«

»Svojo hčer hočem!« je tulil Claude. »Odpreti mi morajo!...«

Preprosta ženska, ki ga je bila ogovorila, je prestrašena odšla svojo pot. Mojster Claude pa je razbijal kakor iz uma. Njegov obraz ni bil več človeški. Oči so mu buljile iz jam, žile na čelu so se napenjale kakor vrvi, na ustnicah mu je visela pena, členki rok in konci prstov so mu krvaveli...

Polagoma se je zbrala okoli njega velika gruča ljudi. Le malokateri je spoznal bivšega krvnika; imenovati se ga ni upal nihče, zakaj vsak se je bal jeze takega človeka...

»Blazen je,« se je oglasil nekdo.

»Blazen, kakopak!« je potrdil drugi.

»Treba bo poklicati stražo,« je menil tretji.

Paglavci so se mu smejali in skakali okoli njega...

Prav tedaj se je preril skozi množico kavalir v črni obleki. S pobešeno glavo, kakor da ne vidi in ne sliši ničesar, je šel mimo nesrečneža ter stopil v gostilno pri »Dobri nadi«. Ne on ni opazil Clauda, ne Claude njega...

Claude je še dolgo razbijal po brezčutnem železu Favstinih vrat. Naposled je odšel, hropeč kakor zver, ki jo skeli v drobovju nezaceljivna rana.

Vrnil se je domov. Po hiši je bilo vse narobe. Vsa vrata so bila odprta in soba, v kateri je prenočila Violetta, je razločno kazala sledove borbe. Stoli so bili prevrnjeni, zavesa na oknu odtrgana. Tudi o gospe Gilberti ni bilo duha ne sluha...

Claude je dolgo taval po opustošenem domu, postavljal stole na njihova mesta, božal in stiskal predmete, katerih se je utegnila dotakniti Violetta, ter počenjal tisoč stvari, ne da bi se zavedal, kaj dela... Šele čez nekaj ur se je zdajci okrenil, vzravnal, prijel se za glavo in stekel v njeno sobo. Vsa strašna jasnost ga je prevzela na mah. Vrgel se je v tisti nasalnjač, kjer je sedela še davi, zakril si obraz z rokami in jel premišljevati.

»Da,« je zamrmral naposled z brezupnim nasmeškom, »nič drugega mi ne ostane... Umreti je zame edina pot... Oh, dobra misel! Kako da se je nisem spomnil že prej?...«

Malone veselo je vstal in hitel v oddaljeno sobo, ki je že dolgo ni nihče odklepal. Nestrpno je odprl okno in oknico. Svetla poldanska luč se je razlila po stenah ter obsijala celo orožarno zarjavelih sekir, kijev, lesenih batov in nož, ki so skrbno razvrščeni viseli vsak na svojem žeblju... Ta soba je bila Claudova shramba... shramba za orodje njegove strašne obrti!...

V kotu so ležali svežnji novih vrvi vseh debelosti. Claude se je sklonil k njim, izbral tisto, ki se mu je zdela najpripravnejša, ter odrezal kos, kakršnega je potreboval... Skrbno in vešče, kakor le more bivši krvnik, je napravil zanko in namazal vrv. Ko je drčala dovolj gladko, si je postavil stolec, zabil v steno velik žrebelj, privezal vrv ter si položil zanko okoli vratu... Še enkrat je pogledal okoli sebe; globok vzdih se mu je izvil in njegove ustnice so tiho zamrmrale Violettino ime...

Nato je odbil stolec z nogo in je obvisel.

— — — — — — — — — — — —

Samomorilec se je še zibal, ko je stopil nekdo v sobo ter zagledal obešenega mojstra Clauda. Izdrl je bodalo in mu je odrezal vrv nad glavo... Claude se je zrušil ob zidu... Prišlec se je sklonil, raztegnil zanko in jel drgniti krvnika, dokler ni čez nekaj minut odprl oči ter pogledal svojega rešitelja. Bil je kardinal, knez Farneški!...

Kri je udarila nesrečnežu v glavo. Pobral se je, besno pahnil kardinala od sebe, planil k steni in snel z žreblja težko sekiro. Farnese se ni ganil. Nepremično je stal ob zidu, tam kjer je malo prej visel Claude...

V takih usodnih trenutkih se podeseterijo vsi čuti, zlasti pa vid. Claude je mahoma opazil nekaj, česar ni videl na prvi mah. Zjutraj v cerkvi so bili kardinalovi lasje in brada še črni. Zdaj je bilo oboje belo kakor sneg... Knez Farneški se je v nekaj urah postaral za dvajset let...

Claude se ni zmenil za to izpremembo. Rohneč je zavihtil sekiro:

»Prav, svečenik, da si me prišel opomnit! Pozabil sem, da imam še nekaj opraviti, preden odidem s tega sveta...«

»Ubij me,« je mirno odvrnil Farnesse. »Samo daj mi prej, da te vprašam: ali naj dete ne bo maščevano?...«

Sekira je omahnila...

»Dete?« je zajecljal Claude in mahoma vztrepetal od glave do nog. »Maščevano?... Kaj hočeš reči?«

»Ta ženska,« je dejal Farnesse z mrtvaškim glasom, »ona, ki se je okoristila s tvojo odsotnostjo, ona, ki me je zlorabila v to, da sem pripomogel k umoru otroka... ona, ki sem jo imenoval Svetost in ki si jo ti imenoval Vladarico: morilka moje hčere... ali naj ta ženska živi?...«

Claude je vrgel sekiro od sebe in je pograbil kardinala z vso silo za komolec.

»Vprašam te, ali mi hočeš pomagati, da jo ugonobiva?« je nadaljeval Farnese. »Njena oblast je strašna, njena moč brez mejá. Najmanjši mig njene roke lahko pomeni najino smrt... Ali je bila tvoja ljubezen do otroka dovolj velika, da hočeš biti zaradi nje moj pomočnik... ne, moj suženj za leto dni?... Kadar bo Favsta mrtva, prestaneš biti suženj in lahko spet postaneš krvnik... Tedaj me lahko ubiješ, če hočeš!... Hočeš li?«

Claude je divje buljil vanj z očmi. Nozdrvi so mu utripale kakor tigru. Zaškrtal je z zobmi in odgovoril komaj slišno:

»Od te minute, Svetlost,« sem z dušo n telesom vaš... kakor boste vi z dušo in telesom moji, ko bo opravljeno! Najprej ona... prav imate... in za njo vi!...«

»Dobro!« je hladno rekel Farnesse »Evo moje roke. Podaj tudi ti meni svojo!«

Claude se je nekaj trenutkov obotavljal. Besno sovraštvo do tega človeka mu je gorelo v očeh. Nato je skomignil z rameni in njegova desnica je pala v kardinalovo.

Nekaj trenutkov sta se gledala iz obraza v obraz, bleda kakor dva mrliča. Nato se je kardinal obrnil in je odšel brez slovesa, nalik strahu, ki se utrne, da ne veš kdaj ne kam...

»Najprej vladarico!« je mrmral krvnik, gledaje za njim. »In za njo... tebe!...«

Da se ognete
da se rešite
kašlja, nahoda, prehlajenja v grlu ali katarja v bronhijah jemljite
pastilje
Valda
Naprodaj v vseh lekarnah in drogerijah
Zahtevajte jih v škatlicah z natiskom imena
Valda 162

Cvetličarna PAVEL ŠIMENC
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 33
priporoča se v napravo svežih in suhih vencev, šopkov, napisnih trakov, dekoracij po zelo zmernih cenah. — Sveže cvetje vsak dan.

Avto „Austro-Fiat“
šestsedežni, v jako dobrem stanju, se radi pomanjkanja prostora **ugodno proda.**
Pojasnila na upravo »JUTRA« pod »Autofiat« na podružnico Maribor.

Notarski uradnik
z nad 30 letno prakso popolnoma samostojen delavec v vseh notarskih, zemljiškoknjižnih, tožbenih in izvršilnih poslih, vajen lepega občevanja s strankami, sedaj še v službi, **išče službe** vsled smrti svojega šefa, pri katerem je služboval nepretrgoma nad 25 let. 1228
Naslov se izve v oglasnem oddelku „Jutra“.

Trgovino 1236
manufakturno ali mešane stroke, že vpeljano na prometnem prostoru v mestu ali trgu
uzamem v najem.
Ponudbe na oglasni oddelek pod „Februar“.

Kostanjev les
razžagan do 1 m 20 cm, lahko od 10 do 45 cm neklan in neobeljen, kupuje stalno po ugodnih cenah in takojšnjemu plačilu, eventuelno akreditivu **ERNEST MARINC, Celje**
Zrinskega ulica 4 — Posredovalci dobe provizijo.

JOSIP URAN specijalna trgovina božičnih okraskov
Ljubljana, Mestni trg 11.
Papir: svilen, taletni, zlat in srebrni, škrebeci in krep. Zlata in srebrna penca. Žica za rože. Žica za obešanje okraskov. Briljantna vrvica, svečke, držke za svečke, čudežne svečke. Prtički za v kot res krasni in poceni, 20 vzorcev in veličin. Obrazci (Krippenbilder), rojstva (štalice), lameta, girlande od lamete, girlande papirnate angelski laski (Feenhaar). Razglednice, bloki in hrbtički za koledarje, krinke in lampijoni. Listje za rože, prašniki Pötzeln), umetne cvetlice in venci za neveste. Velikanska izbira vsakovrstnih steklenih božičnih okraskov v obliki ptičkov, zvončkov, možičkov sadja, bunkic, špice, okraski od lamete ter Blasnikova in druga finska pratika itd., itd. 261

Najpopolnejši
Stoewer
šivalni stroji
za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, oglejte si to izrednost pri tvrdki
Lud. Baraga, Ljubljana
Šelenburgova ulica 6 I.
Brezplačen pouk 15-letna garancija
Telefon št. 980. 28

Zamenjam
lepo stanovanje
v Mariboru.
za enako v Ljubljani. — Prijazne ponudbe pod naslov „Mariborsko stanovanje“ na upravo „Jutra“ v Ljubljani.

Snežne čevlje, švedske in ruske
dobite edinole pri tvrdki
M. TREBAR, Sv. Petra cesta 6,
kjer se sprejemajo tudi popravila. 1232

Bolnim
Kaj pravijo tisti, ki so uporabljali «Kalifluid» D. Kalenitchenka:

Spoštovani gospod!

Čutim se poklicanim, da Vam izrečem iskreno zahvalo za uspeh, ki sem ga dosegel z Vašim zdravilom «Kalifluidom». Nad dve leti se nisem mogel prosto gibati radi razbolenja skleroze aorte in proširenja srca, pri vsaki, le nekoliko pospešeni hoji ali razburjenju, sem imel hude srčne napade, in sicer močno neenakomerno utripanje. To se je pojavilo tudi med jedjo. Tudi spanje je bilo zelo nemirno in me je kar dušilo, tako, da sem moral vstajati iz postelje in odpirati okno, da sem mogel dihati svež zrak. Bil sem nezmožen za vsako fizično delo.

Odkar pa uporabljam Vaše slovečе zdravilo «Kalifluid» sem popolnoma ozdravel in mi tudi ne škoduje hitra hoja več. Mirno spim, živci so se mi umirili, želodec mi redno prebavlja in se v splošnem tako dobro počutim, da mi nočejo verjeti, da sem star 66 let.

S poštovanjem:
I. ASTAFJEV, Igalo, br. 85.
Boka Kotorska.

KALEFLUID ozdravi nevarne živčne in asteritske bolezni.
KALEFLUID je naprodaj v vseh lekarnah in drogerijah.
ZASTONJ dobi vsakdo detajlno literaturo z zdravniško oceno in pismi bolnikov.

Pojasnila daje:
MILOŠ MARKOVIĆ
Beograd, Pop Lukina, br. 1 lit.

„YERC“ KOMERCIJALNA DRUŽBA, LJUBLJANA
KONGRESNI TRG št. 9 (na vogalu Kino Matica)

Efektni oddelek Telefon 422. — Efektni oddelek Telefon 422.

KUPUJE PREDVOJNE
VREDNOSTNE PAPIRJE
vseh vrst tu- in inozemska državna, deželna, mestna posojila, zastavne liste, železniške prioritete, obligacije, srečke, vojno posojilo itd., oziroma jih
ZAMENJAVA
za 2½% srečke državne rente za ratno šteto ali za srečke drž. raz. loterije
Obavlja vse tozadevne posle in plačuje najkulantneje!

Urejuje Franc Puc. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.